

SOMMERPATRULJEN:

Møt Nei til EUs aktivister i hele landet

Side 15

LOKALE KONSEKVENSER:

EØS-sakene der du bor. Se kartet!

Side 11

EURO-KRISEN BLIR STADIG VERRE:

Hva må EU gjøre for å unngå en euro-konkurs?

Side 3, 10, 18 og nytt Vett-hefte

NY FORSKNINGSRAPPORT:

EU er ikke demokratisk

■ Et svært omfattende forskningsprosjekt med 120 forskere fra 14 land, under ledelse av norske ARENA, konkluderer med at EU ikke fungerer demokratisk. Integrasjonen er elitedrevet og man har ikke klart å få allmenn folkelig oppslutning om unionen.

■ Lisboa-traktaten, som ja-siden forsøker å fremstille som en demokratisering av unionen, demonstrerer den «bevisst og åpenbart elitistiske og byråkratiske» karakteren ved europeisk politikk.

Les mer på **side 8-9**

” EU er strukturelt ute av stand til å være demokratisk

Jürgen Neyer, professor i statsvitenskap ved Europa Universität Viadrana i Frankfurt, og bidragsyter til rapporten

Meld deg inn med SMS

Send fölgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG POSTADRESSE>
til 2090 (150,- for 2011)

Heming Olaussen
Leder i Nei til EU

„ La meg avslutningsvis våge den dristige hypotesen at Norges motiver for å stå utenfor EU mer og mer sammenfaller med menns motiv for å kjøpe sex. Man betaler nettopp for å slippe ansvar og engasjement.

Kjell Ansgar Jakobsen, førstelektor i idéhistorie ved Universitetet i Oslo, i artikkelen «Se torsken!» i pamfletten Radikalt Europa, utgitt av Europabevegelsen.

Europautredninga

Regjeringas EØS-utvalg, eller Europautredningen offisielt, har nå gått i hi. Ikke for å sove, men for å skrive. De har varslet at de skal komme ut en gang før jul, med en ferdig rapport som – på et forskningsbasert grunnlag – skal ta for seg alle avtalemessige sider ved forholdet mellom Norge og EU. Primært EØS, men også Schengen, justissamarbeidet, miljø, utdanning og forskning, forsvarssamarbeidet, utenriks-samarbeidet med mer.

Det er knyttet både spenning og forventning til rapporten, som skal pakkes inn som en NOU (Norges Offentlige Utredninger) og danne basis for ei stortingsmelding (i 2012?) fra den rød-grønne regjeringa om alle disse avtalene og erfaringene med dem. Det er bra!

Hvilke forventninger er det grunn til å ha, basert på det vi har sett til nå, og det som ligger i mandatet for og sammensetninga av utvalget?

Jeg tror utvalget vil gjøre en relativt grundig jobb. Det er grunn til å anta at en god del av det som skrives vil være nokså uproblematisk. Imidlertid er det ingen tvil om at store deler av utvalget, og utvalgsleder Fredrik Sejersted spesielt, har sine klare preferanser med hensyn til både EØS og andre avtaler mellom Norge og EU. Han er nok blant de som mener at Norge «egentlig» bør bli medlem av EU. Ja-sidens mantra om at EØS er medlemskap uten innflytelse sitter nokså dypt i, for enkelte. Sejersted gikk for eksempel langt i å påstå at landbruket «egentlig» er en del av EØS, i utvalgets siste åpne møte på Litteraturhuset i Oslo 24. mai.

Utvalgets bruk av innledere, paneldeltakere og manusforfattere til delrapporter kan nok heller ikke bedømmes som spesielt «balansert» i et EU-/EØS-perspektiv, men her skal

det sies at utvalget av mulige kandidater er begrensa.

Mer alvorlig er det når viktige tema blir behandlet så lite forskningsbasert og på et så tynt grunnlag som vi ser i noen av de delrapportene som er bestilt av eksterne forfattere. Et eksempel er Torben Foss sitt bidrag «Analyser av Norges avtaler med EU på fiskeriområdet», som rett og slett ikke kan legges til grunn for det Sejersted & co skal skrive om dette viktige området. Det vil være noe bortimot en skandale!

Heldigvis – for utvalget og Norge – finnes det alternativ ekspertise. I første omgang har Peter Ørebech ved Universitetet i Tromsø laget et arbeidsnotat med kommentarer til Foss' dokument. Ørebechs arbeidsnotat (Nei til EU nr. 1/2011) ligger både på Nei til EUs hjemmeside og er oversendt Europautredningen. Men utover dette arbeides det med et mye grundigere og sjølstendig dokument om temaet. Dokumentet skal gi svar på viktige spørsmål om fiskeripolitikken i og utafor EØS. Slik vil det kunne være på flere områder. Andre delrapporter og bidrag til utredninga, som for eksempel rapporten til Claes og Austvik om EØS og energipolitikken, virker mye mer seriøse, og avstedkommer ikke samme hoderysting fra vår side.

Nei til EU har brukt denne anledninga til å sende over en rekke utspill til utvalget, som vi forventer å finne spor av i utvalgets sluttrapport. Men vi er ikke blåøyde. Derfor vil vi på sjølstendig grunnlag få fram ny kunnskap og utarbeide materiell til bruk i den opinionskampen som vil komme etter at utvalget har levert. Kampen om forståelsen av hva EØS er, hva som er bra og hva som er dårlig for Norge som samfunn. Men ikke bare vi bidrar til denne opinionskampen. Også prosjektet

«Alternativer til dagens EØS-avtale» vil produsere ny kunnskap og innsikt på deler av dette området. Deres agenda er å få debatten over til å se mulighetene for det norske samfunn i en alternativ vei mellom Oslo og Brussel, uten hverken EU-medlemskap eller EØS.

Dessuten, den sjølstendige EØS-eksperten Dag Seierstad

vil formodentlig, som medlem av utvalget, bidra til at kritiske perspektiver får sin rettmessige plass i den NOU-en som blir årets juleforetelling for liten og for stor, for regjering, journalister og Nei til EUs mange tusen medlemmer.

Utgangspunktet for debatten kan imidlertid ikke være slik utenriksminister Jonas Gahr

Støre kom i skade for å formulere det i Stortinget 24. mai: «Hensikten er å gjøre avtalen funksjonsdyktig og tilpasset sin tid». Hensikten må være en åpen og reell debatt om dagens EØS-avtale virkelig er det Norge er best tjent med. Konklusjonen bør ikke være trukket på forhånd. Da har det hele bare vært et narrespill.

Standpunkt

TIPS OSS! Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. Epost: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Ansvarlig redaktør: Heming Olaussen
Redaktør: Sindre Humberset
Layout: Eivind Formoe
Redaksjon: Torunn Kanutte Husvik, Hege Lothe, Marianne Granheim Trøyflat og Dag Seierstad

Korrektur: Elisabeth S. Gundersen, Remi Moen og Lars Rottum Krangnes.
Opplag: 34 000
Post- og besøksadresse: Storgata 32, 0184 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no

Telefon: 22 17 90 20
Redaksjonen avsluttet: 13.6.2011
Medlemskap i Nei til EU koster 290,- kroner pr. år, som kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig: Datatrykk

Annonser og istikk: Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og istikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

» EU-kommisjonen satser alt den kan på at EU skal få en felles finansminister. Foreløpig skal det ordnes ved at de 27 nasjonale finansministrene tar jobben.

Ecofin. EUs 27 finans- og økonomiministre møtes i det såkalte Ecofin-rådet. 17. mai møttes finansministrene for å vedta blant annet krisepakken til Portugal.

FOTO: DET EUROPEISKE RÅD

EU vil ta makt over statsbudsjettene

Her i Norge må budsjettene i alle kommuner og fylkeskommuner sendes til fylkesmannen for godkjenning. Hun skal passe på at inntektene dekker utgiftene, og at låneopptaka og gjelda ikke blir for stor. Fra sommeren 2013 skal det bli slik også i EU, men der er det statsbudsjettene som skal til godkjenning – i Brussel.

Fra mai i fjor har EU-kommisjonen sendt ut en serie forslag som skal gi EU styring over den økonomiske politikken til medlemsstatene.

I vår har «europakten» blitt lansert, den som opprinnelig het «konkurransesevnepakten», men som nå har fått det underlige navnet «euro-pluss-pakten». Den fastslår at pensjonsalderen skal økes, skatteinivåene skal samordnes, «uforsvarlige» offentlige utgifter skal vekk, og tariffavtalene skal styres strengere politisk. Lønningene i offentlig sektor skal for eksempel «understøtte konkurransevnen» i privat sektor. EU-reglene om hvor store årlige budsjettunderskudd og statsgjelda kan være, skal lovfestes i alle land som slutter seg til pakten.

Barroso, presidenten for EU-kommisjonen, sa det slik i juni 2010: «I små skritt foregår det en stille revolusjon – en stille revolusjon for sterkere økonomisk styring. Medlemsstatene har godtatt – og jeg håper de har forstått det nøyaktig – at europeiske institusjoner skal ha svært viktig makt når det gjelder overvåking og mye strengere kontroll av

offentlige finanser.»

Forslagene «vil ha en regulerende effekt på statsbudsjettene som kan sammenliknes med atombomben på sikkerhetspolitikken» ifølge Peder Nedergaard, professor i statsvitenskap i København (*Politiken* 7.9. 2010) Men ingen av EU-statene har tatt bryet med å endre egne grunnlover.

Euro-LO har tatt stadig klarere avstand fra kriseløsningene til EU og EU-regjeringene. I et vedtak fra 11. mars sies det at konkurransepakten vil «tvinge medlemsstatene inn i en nedadgående spiral som gjensidig vil undergrave lønninger og arbeidsvilkår. Da er det risiko for at økonomiene skyves enda mer i retning av deflasjon og depresjon. Samtidig går profitter, bonuser og dividender i været – også for dem som gjennom handlingene sine utløste krisa.»

Det nye styringsopplegget har tre deler:

- Statsbudsjettene skal overvåkes og godkjennes.
- Stabilitetspakten skal strammes inn.
- Makroøkonomisk ubalanse skal hindres.

Regjeringene må hvert år sende forslaget til nytt statsbudsjett til EU-kommisjonen et halvt år før det formelt skal legges fram for det nasjonale parlamentet. EU-kommisjonen skal så vurdere om forslaget er forsvarlig sett fra Brussel, for

eksempel om det har en «makroøkonomisk balanse» som EU-kommisjonen kan godta.

Deretter legges budsjettforslaget fram for de andre EU-regjeringene i EUs ministerråd. Der vil de 27 finansministrene etter hvert stemme over om budsjettforslaget kan godtas, og vedtak fattes med kvalifisert flertall. Først deretter kan regjeringene legge fram budsjettforslaget til vanlig – eller skal vi kalle det uvanlig – behandling i det nasjonale parlamentet. Men da er rammene lagt.

Foreløpig er det valgfritt å slutte seg til denne «euro-pluss-pakten», for det står ingen ting i Lisboa-traktaten om en slik pakt. Men det gjensidige presset er åpenbart stort, for 23 land har allerede slutta seg til, alle unntatt Storbritannia, Sverige, Tsjekkia og Ungarn.

For land som er med i valutaunionen innføres det sanksjoner hvis den nasjonale økonomien ikke holdes innen de rammene som er vedtatt. Det slipper foreløpig de land som ikke er med i valutaunionen.

Euroen har til nå vært en valuta uten en stat. I lengden går ikke det. Eurostatene står derfor overfor et valg av stor rekkevidde :

- enten må EU ta over samme ansvar for den økonomiske balansen mellom de ulike delene av EU som staten har i vanlige nasjonalstater,
- eller så må EU godta at valutaunionen

ikke er liv laga for andre land enn de som likner mest på Tyskland økonomisk. Det er ikke stort flere enn Nederland, Østerrike og Finland – så lenge Danmark og Sverige holder seg utafor valutaunionen.

EU-kommisjonen satser alt den kan på at EU skal få en felles finansminister. Foreløpig skal det ordnes ved at de 27 finansministrene tar jobben som kollektiv finansminister for de 27 statsbudsjettene. Det forutsetter at de blir enige nok til at det alltid vil være over 70 prosent flertall når de møtes i Ministerrådet. Så ulikt som slike budsjettvedtak vil ramme de enkelte land, kan det bli en umulig løsning.

Dag Seierstad
Varamedlem til styret i Nei til EU

UENIGHET OM STØRES FORHANDLINGSSTRATEGI:

Vil vente på EU

Ingen vet hva som vil skje videre med det norske vetoet mot postdirektivet. Samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) innrømmer at regjeringen nå venter på EUs respons.

For første gang i historien har en norsk regjering bestemt seg for å benytte reservasjonsretten mot et EU-direktiv. Direktivet det er tale om er EUs tredje postdirektiv, som omhandler liberaliseringer av posttjenester i hele Europa.

Internt i regjeringen var det lenge strid om hva man skulle mene om saken. Mens SV og Senterpartiet (Sp) ønsket å legge ned veto mot direktivet, ønsket ledelsen i Arbeiderpartiet (Ap) i utgangspunktet å implementere direktivet.

Alt dette endret seg 10. april. Da sa et rungende flertall på Ap sitt landsmøte nei til EUs tredje postdirektiv. Dermed ble det jammann og utenriksminister Jonas Gahr Støres oppgave å reise til Brussel for å informere EU om «situasjonen», som han kalte det.

Har varslet

To måneder senere er det ingen i regjeringen som helt vet hvordan prosessen framover vil bli håndtert.

– Det er utenriksministeren som håndterer kontakten med EU i denne fasen, og han har vært på sitt første møte, sier Samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa (Sp), til Standpunkt.

– Han har varslet EØS-rådet om status, og det betyr at det innledes en såkalt artikkel 102-prosedyre. Det betyr at partene i henhold til EØS-avtalen skal komme sammen til drøftelser om regler som er relevant for avtalen.

– Så heter det at formålet med drøftelsene er å komme fram til en enighet, men om det ikke lykkes vil deler av avtalen kunne settes ut av kraft, sier Kleppa, som mener at vetoet vil kunne få konsekvenser for de to første postdirektivene, som allerede er implementert i Norge.

Mens de to første postdirektivene la til rette for konkurranse på distribusjon av brev og pakker over femti gram, vil det tredje postdirektivet føre til full konkurranse på distribusjon av brev under femti gram. Distribusjon av slike brev regnes som selve indrefiletet postmarkedet, og

er med på å finansiere andre tjenester Posten drifter rundt om i landet. Det er dette siste direktivet regjeringen ønsker å stanse.

Vil vente på EU

– Vårt utgangspunkt er at det er en egen kvalitet med vårt samfunn at vi kan motta post i kassen seks dager i uka til lik pris over hele landet, sier samferdselsminister Kleppa til Standpunkt.

I likhet med de ansatte i Posten frykter hun for et dårligere tilbud om tjenesten konkurranseutsettes. Men hvordan den videre prosessen med EU nå skal håndteres er Kleppa usikker på.

– Det er i det hele tatt lite vi vet på dette tidspunkt om hvordan drøftelsene vil arte seg og hva slags framdrift det nå blir, sier hun.

– Betyr det at dere bare må sitte og vente på en tilbakemelding fra EU?

– Nå må jeg si igjen at det er utenriksministeren som håndterer dette, men slik har jeg forstått det ja, sier Kleppa.

– Norge får via utenriksministeren en henvendelse om oppfølging fra EU sin side.

I Nei til EU er man kritisk til regjeringens tilnærming. Nei til EU-leder Heming Olaussen mener regjeringen burde hatt en langt mer offensiv holdning. Han frykter for at jammannen Støre har fått for stor kontroll over saken, og at hele prosessen kan bli utsatt til etter valget i 2013.

– Det er all grunn til å advare mot Støres forståelse av hva som «må skje» i EØS-prosessen på grunnlag av avtalens artikkel 102, sier Olaussen til Standpunkt.

Han viser til at Støres behandling av saken har fått rosende omtale av sentrale ja-personer, som Høyres Ine Eriksen Søreide og ja-general Paal Frisvold.

– Jeg synes det er illevarslede når Dagens Næringsliv påpeker at EU var klare til å igangsette Artikkel 102-prosessen fra 1. juli, men ble hindret av Støre. Trenering og tåkelegging er kjente strategier i politikken når noen vil at noe ikke skal skje. Det

Stoler på Støre. – Jeg har ingen grunn til å tro at han verken legger egne definisjoner inn i denne saken, eller trenerer, sier samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa om Jonas Gahr Støres forhandlinger med EU om postvetoet.

FOTO: SENTERPARTIET

er svært viktig at Sp og SV i regjering holder den EU-velvillige utenriksministeren godt i øra i denne saken framover, sier Olaussen.

Kleppa svarer

Samferdselsminister Kleppa tilbakeviser kritikken fra Olaussen. Hun mener Støre så langt har opptrådt korrekt.

– Det jeg kan si er at vi har meget god dialog. Jeg har ingen grunn til å tro at han verken legger egne definisjoner inn i denne saken eller trenerer sier hun.

– Både Nei til EU og fagforeningen Postkom mener en konkurranseutsetting på brevpost

under femti gram uansett vil ødelegge posttilbudet. Er dere åpne for å forhandle med EU om det spørsmålet også?

– Jeg er enig i dette. Det er postens enerett [til distribusjon av brev under femti gram red. anm.] som i dag ivaretar likeverdige tjenester over hele landet. Eneretten er grunnleggende viktig for posten sine inntekter, og de er fra før redusert, fordi vi sender færre brev.

– Regjeringen sier i Soria Moria at vi skal opprettholde et likeverdig tilbud av posttjenester i hele landet, til lik pris, og at enhetsportoene skal opprettholdes. Så for meg synes det helt

utenkelig å gå på akkord med Postens enerett til å håndtere post under femti gram, sier Kleppa.

Olaussen på sin side mener Norge burde vært enda tydeligere overfor EU:

– Norge skal si nei til konkurranseutsetting av brev under femti gram. Det er det samme som å si nei til postdirektivet. Det kan man ikke forhandle bort. EU må få klar beskjed. Så kan man bruke de neste seks månedene til å få fram EUs svar og reaksjon, og hvordan Norge bør møte denne, sier han.

Av Erik Martiniussen
erik.martiniussen@gmail.com

Det er all grunn til å advare mot Støres forståelse av hva som «må skje» i EØS-prosessen

Heming Olaussen, leder i Nei til EU

Postkonkurranse. Postkom tror postdirektivet vil bli diskutert også internt i EU. Utbredelsen av digital kommunikasjon sprer seg langt ut på landsbygdene også i EU, noe som vil gjøre det enda vanskeligere å innføre konkurranse på levering av brevpost.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

VETO MOT POSTDIREKTIVET:

- Fører til debatt i EU

Leder for LO-forbundet Postkom, Odd Christian Øverland, tror norsk veto mot EUs postdirektiv vil påvirke post-debatten i EU.

– Store deler av EU har enda ikke implementert postdirektivet. Om et av EFTA-landene, eksempelvis Norge, nå skulle få en intern tilpasning, vil dette bli en evig diskusjon også internt i EU, sier Øverland til Standpunkt.

Odd Christian Øverland

Øverland er medlem av Arbeiderpartiet, og en av de som har stått fremst på barrikadene for at Norge skulle si nei til postdirektivet. Som leder for LO-forbundet Postkom (Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund) organiserer han over 20 000 ansatte innenfor blant annet Posten, Bring og DnB-Nor ASA.

Han tror utbredelsen av digital kommunikasjon nå er i ferd med å spre seg langt ut på landsbygdene i Italia og Frankrike, slik det allerede har gjort i Norge. Dette vil gjøre det enda vanskeligere å innføre konkurranse på levering av brevpost.

– Når postdirektivet skal begynne å virke, vil man ha full digital konkurranse også i Frankrike og Italia. Da vil man få problemer med å distribuere brev i distriktene. Det er først da det vil slå ut for fullt det som er galskapen i dette prosjektet, sier Øverland.

Digital konkurranse

Øverland legger vekt på konkurransen som Posten allerede møter fra digitale medier. Han mener derfor det tredje postdirektivet fra EU har langt mer dramatiske konsekvenser enn de to første.

– Dette direktivet handler helt presist om å konkurranseutsette

levering av lukket brevpostsendning under 50 gram. Det er dette som er indrefiletet i postdistribusjonen. Det er disse volumene man må ha hånd om for å kunne drive noenlunde sunt og økonomisk. Og det at man har implementert konkurranse for post på 50 gram og oppover, gir ikke det samme grunnlag for å etablere konkurranse. Dette er årsaken til at kampen mot nettopp dette direktivet har vært så sentral for oss.

– Betyr det at dere også har vært mot de to første postdirektivene?

– Ja, det har vi vært, men dette siste direktivet er altså det mest sentrale. Vi har bygd vår argumentasjon på en gammel tradisjon om at post er et naturlig monopolområde. Dette er en type tenkning som er riktig fortsatt, særlig fordi volumutviklingen har endret seg de siste ti årene. EU utviklet sin postpolitikk for knappe 20 år siden, og den skulle egentlig implementeres i løpet av kort tid. Det var i en tid hvor brevpostvolumene var i kraftig vekst, og man så selvfølgelig for seg at veksten ville fortsette inn i himmelen.

– Men så kom SMS og e-post, og fra år 2000 begynte markedet å flate ut. De siste årene har markedet til og med hatt en nedgang på 5 til 10 prosent. Her hjemme har en tredjedel av brev volumet forsvunnet siden 2005, sier Øverland.

– Om man liberaliserer et voksende marked, kan man regne med at de nye konkurrentene vil ta de nye markedsandelene, mens den som var monopolisten vil beholde omtrent samme volum som ved utgangspunktet. Men når man går inn og liberaliserer et marked der kaka ikke en gang er stabil, men blir mindre,

vil det ha helt andre konsekvenser, sier fagforeningslederen.

Utbyggingen av parallelle distribusjonsnett vil ifølge Øverland føre til økte kostnader, og på sikt svekke servicen og arbeidernes rettigheter.

Vanskelig prosess

Ifølge EØS-avtalens artikkel 102 er det den parten som ønsker å innføre nye regler i EØS, i dette tilfellet EU, som må iverksette prosess overfor det eller de land som motsetter seg de nye reglene. Ifølge utenriksminister Jonas Gahr Støre er det derfor opp til EU å igangsette initiativ. Nei til EU er kritisk til Støres tolkning av artikkel 102, og frykter at Støre egentlig er ute etter å kjøpe seg tid og politisk handlingsrom (se egen sak), men Øverland deler ikke den bekymringen.

– Vi har fått til det vi jobbet for i første omgang. Regjeringen har gått i mot direktivet, og har kommunisert dette overfor EU.

Han sier han har en god dialog med utenriksministeren om saken.

– Jeg vil først og fremst fortsette dialogen med samferdselsministeren og utenriksministeren direkte. Vi har en grei og åpen dialog, slik at vi får innsikt i hva som skjer i drøftelsene, og i hva som skjer framover.

Han mener en eventuell innføring av direktivet ikke bare vil ramme arbeiderne han organiserer, men også norsk næringsliv.

– Deler av norsk næringsliv er avhengig av gode posttjenester, spesielt små og mellomstore bedrifter i distrikts-Norge. De vil få dårlige konkurransevilkår om direktivet blir innført, konkluderer han.

Av Erik Martiniussen

erik.martiniussen@gmail.com

KORT & GODT

Luksusliv for Barroso

■ **Trass i økonomisk krise** i EU og nedskjeringar i alle medlemslanda, lever EU-toppene i sus og dus. Det er det britiske Bureau of Investigative Journalism som har avslørt pengebruken i rapporten «EU-kommisjonens utgifter til private jetfly, luksus-hotell og mottakingar». Kommisjonen har brukt 7,5 millionar euro (60 mill. kroner) på reiser med privatfly, bur på hotellrom til 780 euro (over 6000 kroner) per natt og brukte berre i 2009 over 300 000 euro (2,4 mill. kroner) på cocktailparty, der det

mellom anna vart servert «trendy cocktails».

– Toppfolka i EU skal sjølvsagt verken leve på vatn og brød, segle i robåt til Amerika eller bu på eit lusebefengt sidegatehotell. Men er der inga grense?, spør den danske EU-parlamentarikaren Søren Søndergaard på bloggen sin.

EU ber om budsjettauke på 4,9 prosent, samstundes som dei krev nedskjeringar i alle medlemslanda.

Sju av ti sier nei til EU

■ **I maimålingen** Respons har laget for Aftenposten sier 71 prosent nei og 29 prosent ja, melder NTB. Når «vet ikke» er med fordeler svarene seg med 62 prosent nei, 25 prosent ja og 12 prosent vet ikke. Også i Høyre er nei-

flertallet stort. 59 prosent av Høyre-velgerne sier nei, mens bare 41 prosent sier ja. Blant velgerne som stemmer på Senterpartiet og Rødt er neandelen 100 prosent, mens 98 prosent av SV-velgerne er mot EU-medlemskap.

500 000 i tog mot kuttpolitikken

■ **500 000** demonstrerte mot kuttpolitikken i Barcelona 14. mai. Spesielt protesterte de mot kuttene i helse- og undervisningssektoren, forteller Heming Olausen, som var i den katalanske hovedstaden på en lenge planlagt fotballtur.

– Høydepunktet for meg ble likevel denne massive

markeringen av en samlet protest mot den kuttpolitikken som nå rir EU-land etter EU-land som en mare, sier Olausen, og viser fram jakkemerket som signaliserer motstand mot kuttpolitikken.

Europeisk fagbevegelse mer EU-skeptisk

«Tradisjonelt har fagbevegelsen, særlig i EUs kjerneland som Tyskland, Frankrike og Benelux-landene, vært EU- og Europa-tilhengere», skriver Knut Arne Sanden, leder av LOs Brussel-kontor på sin blogg.

«Problemet økte ytterligere

når EU-domstolen begynte å fortolke utstasjoneringdirektivet i en retning av at det ble et maksimumsdirektiv slik at man ikke kunne ha bedre nasjonale regler.» EUs krisetiltak styrker EU-skepsisen i fagbevegelsen ytterligere.

VARME ORD & STIKK I SIDA

■ **Standpunkt vil i dette nummeret introdusere utdeling av Varme ord og Stikk i sida.**

Varme ord

Norges Bondelag

fortjener varme ord i Standpunkt. Konsekvente motstandere av EU, og like konsekvente støttespillere for Nei til EU. Også aktiv bidragsyter til demokrati og åpenhet ved å støtte prosjektet «Alternativer til dagens EØS-avtale».

Stikk i sida

Aftenposten

hadde en gang slagordet «solid bakgrunn for egne meninger». Nå mest opp-tatt av egne meninger, og ikke av motforestillinger. Nesten hermetisk lukket for innlegg fra Nei til EU – desidert verst i klassen. Bare trist.

TEGNING PÅL HANSEN alias UKRUT.no

Øversett Lisboatraktaten!

Venstre, KrF og Nei til EU sendte for ett og et halvt år siden brev til utenriksminister Jonas Gahr Støre med krav om at EUs nye «bibel» – Lisboatraktaten, må oversettes til norsk. Støre lovte, i Stortinget, at dette skulle skje.

Siden da har vi ikke hørt noe. Men Lisboatraktaten blir et stadig viktigere refe-

ransepunkt for norsk EØS-debatt. Det vises til denne traktaten for å forklare hvor vanskelig EØS-avtalen vil bli for Norge framover, hvor krevende omorganiseringa av EU kan bli og så vidare. Men for å ta stilling til sannhetsgehalten i disse påstandene, er det helt nødvendig at det foreligger en offisiell norsk oversettelse av denne

traktaten med dens vedlegg.

Og det lyt skje fort! Støre pleier å være kjapp når det gjelder. Denne gangen gjelder det en viktig demokratisk forutsetning for EU-debatten i Norge. Da må det bli slutt på somlinga.

Av Heming Olausen, leder i Nei til EU

KORT & GODT

EU treng 1000 «spin doctors»

■ **EUs budsjett** for neste år viser at dei vil bruke 225 milliardar pund (to milliardar kroner) på å marknadsføre EU. Omlag halvparten av marknadsføringsbudsjettet går til over 1000 tilsette i «generaldirektoratet for kommunikasjon» i EU-kommisjonen. Resten av marknadsføringsbudsjettet skal gå til diverse program for å informere og kommunisere med borgarane.

Avisa Telegraph.co.uk

melder 8. mai at det solide marknadsføringsbudsjettet provoserer dei britiske styresmaktene, som har lova veljarane at dei skal stoppe den planlagde veksten på 4,9 prosent i EU-budsjetta.

– Britiske skattebetalarar burde ikkje betale for PR-stunt som forgjeves freistar å få dei til å elske EU. EU treng reform, ikkje meir spin, seier Mats Persson, leiar i tanke-smia Open Europe, til Telegraph.co.uk.

Kommisjonspresident Jose Manuel Barroso får hjelp av ein informasjonsstab på 1000 personar, før han skal møte pressa.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

Verv en venn!

■ **Jo flere vi er sammen**, jo sterkere blir vi. Verv dine venner gjennom vår Verv en venn-kampanje. Verv en venn er Nei til EUs rekrutteringskampanje for 2011, og målet er enkelt: få dine venner med i Nei til EU. Vi kan

også love fine vervepremier. Alt fra første verving er du med i vårt nye vervelotteri.

Nå er kampanjesidene på neitleu.no klare. Der kan du finne nyttige tips for å verve, og du kan laste ned den fine verveguiden vår.

Av Sindre Humberset
Redaktør for Standpunkt

KRISE I EUROPABEVEGELSEN:

Alvorleg for EU-debatten

■ **Det er lett** for nei-folk å fryde seg over at det går dårleg for Europabevegelsen. Og det er ikkje rart ja-sida slit for tida. Med EU og euroen i djup krise er det lite etterspurnad etter varene dei ønskjer å selje. Meiningsmålingane viser at det er solide neifeirtal også blant veljarane til Ap og Høgre, partia som har vore dei mest lojale støttespelarane til Europabevegelsen.

NHO og næringslivet klarer seg godt utan EU-medlemskap, og dermed har pengestøtta skrumpa inn. Kombinert med sviktande medlemstal gjev dette Europabevegelsen problem med å finansiere drifta. Dei har no eit budsjett på seks millionar og fem tilsette, mot knapt 20 millionar og omlag 20 årsverk i Nei til EU.

Generalsekretæren går

Medieomtalen av krise starta då Dagens Næringsliv 1. juni slo opp på framsida «Generalsekretær Trygve G. Nordby går: Krise i Europa-bevegelsen».

– Jeg brenner for saken og har stor tro på Europabevegelsen. Men jeg legger ikke skjul på at det er tungt å jobbe med en sak som ingen ønsker på dagsorden. Selv mange av dem som er EU-tilhengere, ivrer ikke for en ny debatt, seier Trygve G. Nordby til DN.

Paal Frisvold stadfestar at det er dårleg med pengar og nye medlemmer i Europabevegelsen.

– Vi har investert av oppsparte midler til å rigge organisasjonen for større aktivitet. [...] Men det har kostet. Det haster å få flere medlemmer og mer økonomisk støtte, seier Frisvold.

Legge ned Europabevegelsen

Den konservative kommentatoren Jan Arild Snoen meiner Europabevegelsen vil tene saka betre om dei legg seg ned: «Det er ikke noe trøkk i EU-debatten i Norge. EB bør gå i hi og vente på bedre tider», heiter det i ein tekst på Minervanett.no 2. juni.

«Skal Europabevegelsen fortsette, må det være innenfor økonomisk bærekraftige rammer som ikke de facto gjør den til et underbruk av næringsorganisasjonene, og den må ikke bli en klamp om foten den dagen det eventuelt igjen blir kamp om norsk medlemskap.»

Snoen meiner tydelegvis Europabevegelsen er det i dag: «NHO kan muligens tenke seg å dekke det økonomiske gapet. Det er ingen god løsning. EB har alltid vært skadet av beskyldninger om å være NHOs skjøddehund.»

Det har vore to ulike modellar

FAKSIMILE DN

for organisering for EU-medlemskap. Den eine er ein permanent organisasjon som arbeider over tid, og som vert omdanna til ein kampanjeorganisasjon når medlemskaps spørsmålet er aktuelt. Den andre modellen er ein rein kampanjeorganisasjon som vert oppretta når det vert naudsynt.

«Forestillingen om at en permanent organisasjon skulle gi en fordel når medlemskapet blir aktuelt, har jeg liten tro på. Tvert imot kan en slik organisasjon bli dominert av 'oldtimers' som ikke egner seg i en kampanjefase, der andre virkemidler og et annet lynne er nødvendig. Det er rett og slett forskjell på dem som liker tradisjonelt organisasjonsarbeid og å gå på møter, og dem som tiltrekkes av en kampanje. [...] Vi så det også i 1994, der flere grupperinger mente Europabevegelsen var så sidrompa og hadde såpass negativt image at det ble startet parallelle kamporganisasjoner.»

Uheldig for EU-debatten

Snoen er utan tvil inne på noko vesentleg. Då medlemskaps spørsmålet såg ut til å verte aktuelt igjen i 2003-2004 dukka det opp to kampanjeorganisasjonar, Kysten inn i EU og Radikalt Europa, som så forsvann igjen. (Les meir om dei på side 16-17). Spørsmålet om ein permanent organisasjon er det beste utgangspunktet for ein kampanjeorganisasjon, kan vere aktuelt også for nei-sida og Nei til EU. Men til skilnad frå Europabevegelsen er Nei til EU også i dag ein organisasjon med eit stort kampanjeapparat i heile landet.

Sjølv om ein kortliva ja-organisasjon kanskje kan vere like effektiv i ein kampanjefase, vil nedlegging eller sterk svekking av Europabevegelsen gjere det enda vanskelegare å få til ein levande debatt om utviklinga i EU og norsk tilknytning til EU framover. Det er verken ja- eller nei-sida tente med.

Medieblikk

Av Sindre Humberset

■ Berre eit **mirakel** kan sikre at **Robert Schuman** vert kåra til helgen av andre grad. Dette er utfordringa

Institut Saint Benoît i Frankrike arbeider med, melder det danske tidskriftet Notat i sitt juninumner. Det katolske instituttet har **arbeidd i 23 år** med å få saligkåra den tidlegare franske utanriksministeren Robert Schuman, som vert rekna som ein av EUs grunnleggjarar. Han var mellom anna ein av hovudpersonane bak Romatraktaten frå 1957. Notat siterer biskop Raffin av Metz: «Det er mange som verdset innsatsen til Schuman for europeisk samarbeid. Men derifrå til helgen er der eit stykke». Det som trengs er bokstavleg tala eit mirakel. Full helgenstatus krev to mirakel, men saliggjering krev berre eitt. Og som artikkelen konkluderer, «Det er neppe nok å seie at det var eit **mirakel at EU** vart til. Pavestaten sine krav synest å vere meir klassiske».

■ **Paal Frisvold (I)**, leiar i Europabevegelsen, vedgår at det er ei vanskeleg tid for ja-sida, med både rekordstort nei-fleirtal på meningsmålingane, dårleg økonomi i organisasjonen og at Trygve G. Nordby, den høgt kompetente generalsekretæren deira, no skal slutte. I Dagens Næringsliv 1. juni kjem Frisvold med ei oppsiktsvekkjande forklaring på den sviktande pengestøtten. «Den rødgrønne regjeringens vedtatte linje om at EU-medlemskap ikke skal diskuteres, gjør at alle **bedrifter staten har et eierskap** til, ikke tør støtte oss. Det er rett og slett ikke politisk korrekt», sier Frisvold. Andre ville kanskje heller stusse ved tanken på at verksemder eigde av den norske staten i det heile skulle støtte Europabevegelsen med pengar. Lars Rottem Krangnes kommenterer oppslaget slik på si Facebook-side: «Stadig nye forklaringar på ja-krisa frå Frisvold. Denne gongen er det nervøse statsbedrifters skuld at det går på dunken. Neste gong: Bakeria, som sel for lite **franskbrød og berlinerbollar?**»

■ **Paal Frisvold (II)** synest det er trist at Trygve G. Nordby no vil slutte som generalsekretær i organisasjonen, men han har likevel håp for framtida. 3. juni intervjuja Nationen han om krisa på ja-sida.

- Trur du det vert det vanskeleg å finne ein etterføljar?
- Nei, eg har klart for meg kva person eg ser etter.
- Kven er det?
- Det er ein person som mei-

ner det er verdt å jobbe for å endre Noreg si haldning til internasjonalt samarbeid. Vi leiter etter det gode mennesket, og så lenge det finst gode nordmenn, så finst det gode kandidatar. Det vert nok ikkje nokon blant **Nationen** sine lesarar, men kanskje nokon blant **Klassekampen** sine lesarar, seier han til avisa, og gjev såleis innblikk i tilsettingsstrategien til ja-rørsla.

FAKSIMILE VG

■ **Paal Frisvold (III)** søker inspirasjon i vanskelege tider, og i følgje VG 14. mai virkar det som han har funne inspirasjonskjelda si: «Vi blir ofte sett på som sidrumpa, innesluttede og sta vikinger, som ikke er der det skjer. **Märtha** derimot, har den unorske evnen at hun stråler og gir masse energi». Kan det vere at Frisvold tenkjer på Märtha som ein kandidat til den ledige generalsekretærstillinga? Engle-prinsessa og ja-kongen burde kommunisere godt, då dei begge jamleg **svevar i dei høgre sfærer**.

■ Medieblikk i Standpunkt 2-2011 siterte påstanden frå Arena-professor **Erik Oddvar Eriksen** om at «Norge overtar 99,9 prosent av alt lovverk EU utformer». No viser det seg at professoren ikkje lenger står ved dette talet:

- Jeg mener ikke det. Det var feil. Når tallet kom opp, tok det ikke høyde for at Norge har **mange områder med unntak i EØS-avtalen**, sa Eriksen til ABC Nyheter 1. juni.

- Du sa at EØS og EU-medlemskap var så godt som det samme når det gjelder overtakelse av lover og forskrifter fra Brussel. Mener du faktisk det?

- Ja, på de områdene som Norge er med på. Men vi har jo unntak for **landbrukspolitikken, fiskeripolitikken og andre områder**, presiserer Eriksen.

Ei ganske vesentleg presisering vil mange meine, sidan EU i perioden 1998-2007 vedtok 44 074 rettsakter, og av dei vart 4 004 tekne inn i EØS-avtalen.

■ Nationen er opptekne av å finne eigne vinklar på sakene. Etter at **Osama bin Laden** vart teken av dage av spesialstyrkar frå USA, hadde avisa 9. mai

oppslaget «Slik var Osama bin Ladens gårdsdrift». I artikkelen heiter det at «På gården skal bin Laden ha hatt kaniner, hunder, to bøfler, minst én ku og mellom 100 og 150 høner og kyllinger.» Vidare skriv dei at «det er sannsynlig at bin Laden-gården var økologisk drevet. Ifølge AFP skal de fleste av naboeene i hvert fall ha unnlatte å bruke plantevernmidler.» Bin Laden var altså **småbrukar og økobonde** i tillegg til å vere rimeleg godt kjend for ein generell skepsis til Vesten. Då melder sjølv sagt spørsmålet seg: Kva meinte Osama eigentleg om EU?

■ Spørsmålet om kven som snakkar på vegner av EU har vore vanskeleg for unionen. Med in-

føringa av ein permanent president for Det europeiske råd i 2009, skulle spørsmålet vere avklart. Men **Herman Van Rompuy**, som fekk æra av å vere den første EU-presidenten, vart nok heller vald fordi han ikkje truga makta til dei andre tunge aktørane. Og resultatet har vore deretter, med tre ulike presidentar som konkurrerer om å representere EU: Van Rompuy sjølv, EU-kommisjonspresident José Manuel Barroso og regjeringssjefen i den roterande formannskapskapen. Men i følgje NYTimes 9. mai har no **EU-kommis-sær Michel Barnier** (bildet) funne løysinga, som sjølv sagt er nok eit **nytt presidentembete**. På den positive sida skal den nye EU-presidenten erstatte både EU-kommisjonspresidenten (Barroso) og EU-rådspresidenten (Van Rompuy). Då står det berre att å få medlemslanda med på planen...

■ EU ønsker seg ein synleg og kraftfull president, som kan markere unionen for resten av verda. Kven

kan vere betre enn eigna enn **Arnold Schwarzenegger**? Schwarzenegger har gått av som guvernør i California og ser etter nytt arbeid. «I løpet av dei komande åra vil EU trenge ein meir høgtprofilert president. Ein som kan samle Europa», seier stabssjefen til Schwarzenegger, Terry Tamminen i følgje Sky News 30. april. «Franskmennene vil ikkje ha ein tyskar og tyskarane vil ikkje ha ein italiener. Kva med ein person fødd i Europa, som reiste til Amerika og som kan returnere som ein Washington eller Jefferson for eit **nytt og samla Europa?**»

NETTIPS

Denne gangen presenterer vi nettsidene til to høyst imaginære ja-nettverk, samt et høyst reelt forskningsprosjekt, som vi tror er av en viss interesse for våre lesere.

RECON

<http://reconproject.eu/>

RECON står for «Reconstructing Democracy in Europe» og er et femårig EU-forskningsprosjekt med 21 samarbeidende institusjoner og mer enn 100 forskere over hele Europa og i New Zealand. RECON dekker en lang rekke forskningsfelter, som statsvitenskap, sosiologi og antropologi, juss og økonomi. Forskningsprosjektet RECON er koordinert fra det velkjente ARENA Senter for Europeiske studier ved Universitetet i Oslo. På nettsidene finner man en rekke uhyre interessante rapporter, ikke minst den omfattende rapporten om EUs demokrati som ble presentert i mai 2011, og langt på vei dokumenterte EUs store demokratiske svakheter. Her er det utrolig mye interessant stoff for Standpunkts lesere.

Kysten inn i EU

www.kieu.no

I 2004 så Kysten inn i EU dagens lys. I løpet av halvannet år forsvant nettverket som hadde fått så mye bra presedekning for ja-sida. Men nettsidene lever (faktisk) fremdeles – eller det vil si at de ligger ute slik de gjorde ved årsskiftet 2005/2006, da Kysten inn i EU forsvant. Det er et interessant stupdykk i ja-sidas strategi med slike små, målrettede «nettverk». På nettsidene framgår det at Kysten inn i EUs «medlemsorganisasjoner» blant annet er Prosessindustriens Landsforening (PIL), med «700 medlemsbedrifter med til sammen 47 000 ansatte», Europabevegelsen og Europeisk Ungdom. Det er jo vel og bra, hadde det ikke vært for at PIL ble nedlagt 1. januar 2006 og ble del av Norsk Industri. Man seiler med andre ord under falskt flagg i et tilsynelatende aktivt nettverk som for lengst er borte.

Radikalt Europa

www.radikaleuropa.no

Nettverket Radikalt Europa oppsto på samme tid som Kysten inn i EU. I motsetning til KIEU vil det her framgå av nettsidene at aktivitetsnivået kanskje ikke er helt på topp for tiden.

Lågaste punkt i EU-historia

■ **EUs «nasjonaldag»** vart feira 9. mai, med ein Europa-festival i Firenze. Festivalen markerte 61-årsdagen for Schumann-erklæringa, som er rekna som eit startskot for det som seinare vart EU. I ein tale la professor Joseph Weiler (bildet), som er leiar for Jean Monnet-senteret ved New York-universitetet, ein dempar på stemninga.

- EU-politikarane klagar høgt på det demokratiske underskottet og behovet for å engasjere innbyggjarane, men der er ein kontinuerleg nedgang i legiti-

miteten til EU, seier Weiler i følgje Euractiv.com 10. mai.

- Europearane opplever ikkje at politikarane som dei vel inn, representerer dei.

EU har freista å redusere avstanden mellom EU og veljarane gjennom å gje stadig meir makt til EU-parlamentet, men det har ikkje auka veljaroppslutninga. Tvert om har valdeltakinga gått ned i kvart val sidan 1979.

PÅ NETT MED NEI TIL EU

WEB: neitileu.no (Nei til EUs nettsider)

TWITTER: twitter.com/neitileu (Daglige nyheter og kommentarer)

IDENTI.CA: identi.ca/neitileu (Daglige nyheter og kommentarer)

FACEBOOK: facebook.com (Meld deg inn i gruppen neitileu)

120 FORSKERE FRA 14 LAND DOKUMENTERER:

EU-demokrati koloss på leirf

Et stort forskningsprosjekt har dokumentert EUs demokratiske underskudd, og Lisboa-traktaten demonstrerer EUs elitistiske og byråkratiske karakter.

Et stort internasjonalt forskningsprosjekt fastslår at EU ikke fungerer demokratisk. 120 forskere fra 14 land har i det femårige prosjektet RECON (Reconstituting Democracy in Europe), under ledelse av norske ARENA – Senter for Europaforskning, studert om EU kan gjenopprette en eller annen form for demokrati i unionen. Konklusjonene dokumenterer punkt for punkt et demokratisk underskudd i EU, og der fritt marked settes foran velferd.

Den norske ja-siden har forsøkt å fremstille EUs nye Lisboa-traktat som en storstilt demokratisering av unionen. Lisboa-traktaten gir EU økt myndighet blant annet innenfor sikkerhetspolitikken, energiområdet og asyl- og innvandringspolitikken. RECON-rapportene setter kritiske spørsmålstegn både ved Lisboa-traktatens innhold og måten den er vedtatt på.

I delrapporten Political Legitimacy and Democracy in Transnational Perspective gjør de to tyske professorene og redaktørene Rainer Forst og Rainer Schmalz-Bruns velkjente Jürgen Habermas' ord til sine egne: Lisboa-traktaten demonstrerer den «bevisst og åpenbart elitistiske og byråkratiske» karakteren ved europeisk politikk. Integrasjonen er elitedrevet og man har mislyktes i å etablere en allmenn demokratisk oppslutning om utviklingen av EU.

Lisboa-kritikk

I RECONs egen oppsummering av prosjektets rapporter levnes Lisboa-traktaten liten ære. Det påpekes også at EU har virket inn på medlemslandenes egne grunnlover:

■ Lisboa-traktaten har økt usikkerheten og tvetydigheten rundt

EUs konstitusjonelle karakter.

■ Det trengs flere runder med reformer og befolkningens eksplisitte tilslutning for at EU-konstitusjonen skal være legitim og bærekraftig på sikt.

■ EU-integrasjonen har gjort de nasjonale grunnlovene mer overnasjonale.

■ Konstitusjonsprosessen i EU har vært lukket og toppstyrt, og hatt utfordringer med å gjøres mer åpen og folkelig forankret. Hvis ikke EU sørger for eksplisitt tilslutning fra befolkningen, er konstitusjonen neppe levedyktig. Et alternativ er da å gå tilbake til en tradisjonell form for internasjonalt samarbeid.

- EU er sjanseløs

En av bidragsyterne i delrapporten om politisk legitimitet og demokrati i et transnasjonalt perspektiv er Jürgen Neyer, professor i statsvitenskap ved Europa Universität Viadrina i Frankfurt. Neyer, som også er forfatter av boken Political Theory of the European Union, mener EU ikke har noen som helst sjanse til å innfri de demokratiske standardene som unionen måles mot.

Han peker på at hjertet i et demokrati ikke er institusjonene, men folket (demos). I moderne fagtermer: folkets frie meningsutveksling i en ubegrenset offentlig sfære. Er det ikke noe demos, er det heller ikke noe demokrati. Derfor er det avslørende at mange forsøk på å etablere en teori om postnasjonal legitim styring begrenser analysene til institusjonene.

– Målt opp mot folkets avgjørende rolle og en ubegrenset offentlig sfære er det plausibelt å fastslå at EU strukturelt er ute av stand til å vare demokratisk, skriver Neyer.

– Vi har ennå ikke noen

Professor Jürgen Neyer.

FOTO: EUROPA UNIVERSITÄT VIADRINA

betydelig prosess for å etablere et europeisk demos. EU har bare overnasjonale komiteer og ekspertnettverk, og sporadisk offentlig oppmerksomhet som forsvinner straks den siste skandalen flyttes fra første til siste side i avisen. Det tar sjelden mer enn tre dager.

Professoren fastslår at det ikke finnes noen alleuropeiske medier som jevnlig ses eller leses av flere enn en smal elite eller berørte politiske bevegelser.

– I den overskuelige fremtiden vil derfor EU måtte leve med over tyve ulike befolkninger og nasjonale demokratier. Ut fra det vi ser i dag verken etterspørres det eller tilbys det et europeisk superdemos eller et europeisk superdemokrati.

I stedet for å avskrive hele EU-prosjektet, foreslår Neyer en endret målestokk for å hjelpe unionen ut av den dype legitimitetskrisen. I stedet for demokratiske standarder, mener han EU bør vurderes i forhold til internasjonale samarbeid som av art er elitistiske.

- Unionen bare halter litt

RECON presenterte funnene i prosjektet på en konferanse i Brussel i mai. Den britiske liberale EU-parlamentarikeren Andrew Duff var invitert som kommentator. Han avviste overfor ABC Nyheter kategorisk at EU ikke er demokratisk.

– Nonsens. Bare tull. Jeg tror ikke det er hva programmet konkluderer med. Selvfølgelig er EU en dypt demokratisk organisasjon. Unionen bare halter litt og virker ikke så atletisk som den burde våre, uttalte den profilerte federalisten.

RECON skal avholde en ny konferanse i Oslo 24. november 2011.

Av Morten Harper
morten.harper@neitileu.no

Demokratisk underskudd. Et omfattende forskningsprosjekt viser at EU ikke har offentlig sfære er EU ute av stand til å vare demokratisk.

✎ KORT & GODT

Konklusjonene som

RECON-prosjektet omfatter en rekke boker, rapporter og arbeidsnotater. Her er noen av de mest sentrale konklusjonene, slik RECON selv oppsummerer dem.

Om EU-parlamentet og representativt demokrati:

■ EU har ikke virkeliggjort noe «europeisk postnasjonalt demokrati». Det forblir en urealisert mulighet.

■ Det er lite som tyder på at EU-parlamentarikerens innsats i parlamentet har noe å si for deres sjanser til å bli gjenvalgt.

■ Trenden med å gjøre beslutningsprosessen mer uformell og ekspertkomiteenes økende betydning endrer de hittil nasjonsbaserte systemene for representasjon.

■ De representative ordningene i EU er så innviklet at det skaper problemer for folkelig kontroll.

■ Forholdene mellom parlamentene på europeisk og nasjonalt nivå er ikke avhengig av formelle strukturer.

Om forsvars- og sikkerhetspolitikk:

■ Etableringen av EUs utenriksstjeneste fragmenterer den nasjonale myndigheten i utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det er blitt vanskelig å skjelle om det er nasjonale eller EU-myndigheter som utformer utenrikspolitikken.

■ Verken EU-parlamentet eller de nasjonale parlamentene er i stand til å kontrollere utenriks- og sikkerhetspolitikken.

■ Selv om medlemslandene

Integrasjonen er elitedrevet og man har mislyktes i å etablere en allmenn demokratisk oppslutning om utviklingen av EU.

et er en føtter

blitt mer demokratisk med Lisboa-traktaten. Uten folkelig deltakelse i en felles

FOTO: EU

FAKTA

RECONs tre modeller

RECON skisserer og vurderer tre alternative modeller for å gjenetablere demokratiet i EU:

- Den første modellen knytter demokrati direkte til nasjonalstaten, og forutsetter at det er bare på nasjonalt nivå at tillit og solidaritet kan fostres frem. EU er da ansvarlig overfor medlemslandene som både kan godkjenne og begrense EUs tiltak og handlinger.

- Den andre modellen etablerer EU som en flernasjonalt føderal stat med en felles identitetsfølelse og kollektive mål blant de europeiske borgerne. Demokratiske prosedyrer og en felles identitet skal gjøre beslutningsprosessene på føderalt nivå egitime.

- Den tredje modellen beskrives som et europeisk undersystem av en større kosmopolitisk orden der borgernes suverenitet har erstattet statenes suverenitet. Demokratisk styre skal skje gjennom myndighetsutøvelse i flere nivåer.

Prosjektet utreder hvilke av tilnærmingene som er mest egnet. Målet er å finne strategier som kan styrke demokratiet og å foreslå tiltak som utbedrer institusjonelle og konstitusjonelle mangler på ulike politikkområder.

n knekker EU-myter

fortsatt formelt har vetorett på dette området, er det ikke uvanlig at denne retten settes til side. Medlemslandene velger ofte å endre sine opprinnelige standpunkt heller enn å bli eneste hindring for et vedtak.

- Mens befolkningens støtte til en felles utenrikspolitikk er høy, er det betydelig motvilje mot en felles forsvarspolitikk.

Om folkelig deltagelse:

- EU-skeptiske røster er de mest markante i medienes nettdebatter. En undersøkelse i forbindelse med EU-parlamentsvalget i 2009 viste at flertallet av kommentarene, i alle landene, var negativ til måten EU fungerer på. Hovedkritikken gikk på hensynet til demokrati.
- Medlemslandenes største

politiske partier er ikke motstandere av EU-integrasjonen som sådan, men diskuterer heller hvordan man kan avhjelpe EUs demokratiske underskudd. Den mer grunnleggende kritikken kommer fra mindre, radikale partier.

Om det indre markedet og velferd:

- Gjennom EU-domstolens praksis har økonomiske friheter fått fortrinn over sosioøkonomiske rettigheter. Praksisen har reversert etterkrigstidens konstitusjonelle konsensus i Europa.

- Det indre markedet og EU-domstolens praksis har redusert nasjonalforsamlingenes kompetanse til å fastsette skatteleggingen. Spørsmålet er ikke

lenger om man skal europeisere personbeskatningen eller velferdspolitikken, men hvordan.

- Krisen i eurosone har avdekket den uholdbare motsetningen mellom en føderal og avpolitisert pengepolitikk og en formelt nasjonal og politisk finanspolitikk.

Om likestilling:

- EU-parlamentet er mer likestillingsinkluderende som institusjon enn Ministerrådet.

- Gjennomslag for krav om likestilling mellom kjønnene motarbeides og overkjøres ofte av kravene fra næringslivsorienterte grupper.

- Medlemslandenes oppfølging av EUs lover om likestilling kan være helt overfladisk.

Selvangivelse om EU

- Også denne gang presenterer Standpunkt utdrag fra Dagsavisens nokså legendariske spalte «Navn i nyhetene». Som vanlig er det ti svar på spørsmålet «Bør Norge inn i EU?» vi gjengir, deriblant et ja-svar, for å sikre balansen. Kilden er siste side i Dagsavisen.

«Jeg stemte nei forrige gang, og lever godt med det.»

Libe Rieber-Mohn, Byrådsleder kandidat for Oslo Ap, 30.04.11

«Nei, jeg kjempet nok en hard kamp for at Norge skulle inn tidligere, men nå har jeg snudd. Generelt har vi kanskje et kollektivt ansvar for å være med å betale for gildet, men vi klarer oss fint uten medlemskap.»

Tommy Steine, komiker, 19.05.11

«Hvilken sak er du villig til å gå i demonstrasjonstog for?»

«At vi ikke skal inn i EU.»

«Så da er det kanskje ikke vits i å spørre hva du mener om at Norge bør med i EU?»

«Nei.»

Tommy Steine, komiker, 19.05.11

«Nei, det synes jeg ikke vi burde. Men det det er ikke en sak jeg ville gått i demonstrasjonstog for.»

Erlend Hjelvik, vokalist i bandet «Kvelertak», 14.12.10

«Ser ingen hast med det.»

Øistein Eriksen, adm.dir. i One Call, 15.04.11

«Nei, jeg kan ikke skjønne at vi har mer å hente i EU enn utenfor. Jeg ser også at EØS funker bedre enn man fryktet.»

Stein Møllerhaug, seniorrådgiver i IT-konsulentfirmaet Steria og ekspert på datasikkerhet, 20.05.11

«Nei. Iallfall ikke i disse dager.»

Filmregissør Kenneth Olaf Hjellum, 14.04.11

«Nei.»

Inger Rosenfeldt, gründer av meieriet «Den blinde ku», 18.04.11

«Jeg er lidenskapelig tilhenger av EØS-avtalen. Vi er så få at vi kan ha møte i en gammel folkevognboble. Jeg gjentar: Jeg er lidenskapelig tilhenger av EØS-avtalen.»

Hans Kristian Amundsen, tidligere redaktør i Nordlys og statssekretær ved Statsministerens kontor (Ap), 20.01.11

«Ehhhh...tja. Det er jo det store spørsmålet. Skal vi se... Burde vi gå inn i EU?

Paaappaaaaa... Han har forlatt meg helt nå, det er for dårlig. PAPP? Skal vi inn i EU, eller ikke? Ja, vi må inn i EU, vi må være solidariske.»

Jarand Landmark, russepresident i Oslo og Akershus 16.05.11

RECON-RAPPORTEN:

Ikke bare kritikk

- Det er demokratikritikken som er mest påfallende i RECONs oppsummering, men flere av konklusjonene er også positive til EUs potensial. For eksempel beskriver boken The Constitution's Gift av John Erik Fossum og Agustín José Menéndez EU som

den første konstitusjonelle unionen av konstitusjonelle stater, der integrasjonen styres av rettsregler og ikke maktpolitikk eller imperialism.

RECONs rapporter kan leses på prosjektets nettsider: www.reconproject.eu.

Åtvarar mot konkurs. Wolfgang Schäuble (t.h.)m finansminister i Tyskland, meiner det er reell risiko for at Hellas går konkurs. Her diskuterer han euro-krisa med formannen i eurogruppa, Jean-Claude Juncker (t.v.), statsminister i Luxembourg.

FOTO: DET EUROPEISKE RÅD

STADIG DJUPARE KRISE I EU:

- Står framfor ein konkurs i eurosonen

- Vi står framfor ein reell risiko for den første totale konkursen i eurosonen, seier den tyske finansministeren Wolfgang Schäuble. Samstundes brukar EU krisa for å sikre seg meir kontroll over medlemslanda.

Schäuble meiner restrukturering av den greske gjelda er einaste sjanse til å unngå konkurs. Den tyske finansministeren har vore sentral i arbeidet i EU for å møte den pågåande euro-krisa. Han har uttrykt si sterke uro i eit brev til Jean-Claude Trichet, som er president i Den europeiske sentralbanken (ESB). Brevet lak seinare ut til tysk presse, og er sitert i EUObserver 8. juni.

Ny krisepakke til Hellas

Krisepakka på 110 milliardar euro som Hellas fekk i 2010 har vist seg å ikkje vere tilstrekkeleg, og det er venta at finansministrane i EU 20. juni skal ta stilling til ei ytterlegare krisepakke på opptil 60 milliardar euro. (Redaksjonen avslutta 13. juni. Red.merkn.)

I brevet krev Wolfgang Schäuble at vedtaket 20. juni skal gje Hellas mandat til å reforhandle vilkåra

for gjelda si. Men Den europeiske sentralbanken er sterkt imot ei restrukturering av den greske gjelda.

Meir liberalisering

EU-kommisjonen har gått gjennom planane som dei 27 medlemslanda har for å stramme inn økonomien. Gjennomgangen er ein del av det nye og meir sentraliserte systemet der EU skal godkjenne medlemslanda sin økonomiske politikk. EUObserver.com har analysert tilbakemeldingane, og konkluderer med at EU-kommisjonen svingar pisen.

- Uansett kor store innstrammingar EU-landa har innført er det rett og slett ikkje nok, heiter det i ein artikkel av Leigh Phillips i EUObserver.com 9. juni.

- Det går mykje lenger enn nye krav om innsparingar. Det er ei oppskrift for ei djupare

liberalisering av den europeiske økonomien enn vi har sett til no.

- EU vil gripe inn i kollektive forhandlingar for å kutte løner, gjere det enklare å sparke tilsette og dei vil ha eit skifte vekk frå progressiv skatt. Gjennom eit slikt nytt system vil dei forvandle økonomiane i medlemslanda for å gjere dei meir konkurransedugelege mot USA, Kina og dei framveksande økonomiane.

- Trur ikkje EU lukkest

Den danske EU-parlamentarikaren Søren Søndergaard representerer Folkebevægelsen mod EU. Han er uroa over at EU utnyttar krisa for å sikre seg meir makt over medlemslanda.

- EU er i krise, og det er mange som vil bruka krisa til å arbeide for Europas sameinte statar, seier Søren Søndergaard til Standpunkt.

- EU har skapt enorme problem, men har få verktøy å avhjelpe krisa med. Dei freistar å få kontroll over situasjonen gjennom meir sentralisering og å få auka budsjetta sine. Men eg trur ikkje dei vil lukkast, seier Søndergaard.

Han meiner EU ikkje bør få meir pengar før dei klarer å bruke pengane dei har no betre.

- EU har tre måtar å auke inntektene sine på. Det er innføring av miljøavgifter, moms eller noko som dei sjølv omtalar som ein Tobin-skatt. Altså skatt på kapitalflyt mellom medlemslanda. Men det er ganske frekt å kalle det ein Tobin-skatt så lenge inntektene slett ikkje skal gå til fattige eller miljøtiltak.

Søndergaard peikar også på

at euro-krisa går ut over andre politikkområde der EU har lagt frå seg alle ambisjonar. Det dreier seg om arbeid mot fattigdom og for miljøet.

- EUs miljøagenda, som var viktig fram til 2009, er no fullstendig borte.

Av Sindre Humberstet

sindre.humberstet@neitileu.no

FAKTA

Nytt Vett-hefte om euro-krisa

- Hva er årsakene til eurokrisen?
- Hvilke økonomiske og sosiale konsekvenser har krisen?
- Hva betyr krisen for EUs unionsutvikling?

Er løsningen mer eller mindre EU-styring?

Nei til EUs hefte Vett nr. 2 2011 belyser eurokrisen fra ulike ståsted. Heftet

retter også et kritisk blick på hvordan euroen er brukt i norsk EU-debatt. Redaktøren Morten Harper er utredningsleder i Nei til EU.

» Eurosonen er en miskonstruksjon. [...] Når man bygger et hus må man starte med grunnmuren, de startet med taket.

Den anerkjente forvalteren Felix Zulauf i intervju med DN.no 17. januar 2011.

KAMPEN OM KOMMUNENE:

EØS-eksempller landet rundt

■ I forbindelse med lokalvalget har Nei til EU laget 19 fylkesvise løpesedler som viser noen av de lokale konsekvensene av EØS-avtalen. På denne siden viser vi noen av de lokale EØS-sakene.

■ Nei til EU mener lokaldemokratiet har en verdi som ikke kan måles i kroner og øre. Når demokrati blir erstattet med EU-regler er det lokalsamfunnene som sitter igjen med svarteper. Derfor tar vi kampen om kommunene.

■ To ganger har det norske folk sagt nei til EU-medlemskap. Likevel opplever vi at lokaldemokratiet blir kneblet av stadig flere EU-regler. Fordi Norge har EØS-medlem blir disse reglene norsk lov. Viljen til tolv tusen lokalpolitikere og millioner av velgere får stadig mindre å si.

■ Vi i Nei til EU mener at lokaldemokratiet i Norge kan bli bedre. Vi tror at folkevalgte i din kommune forstår seg bedre på små og store saker der du bor enn det EU gjør.

■ Gjennom EØS-avtalen blir norske lokalsamfunn sterkt påvirket av EU. Resultatet er mer byråkrati, tregere prosesser, fordyrende anbudsrunder, dårligere rettigheter for arbeidstakere og en gradvis svekkelse av velferdsstaten.

■ I sommer og i valgkampen vil fylkeslagene i Nei til EU dele ut løpesedler med EØS-saker fra eget fylke.

EU legg dempar på 1. mai i Høyanger

■ I snart 25 år har Geir Ivar Ramsli stått for salutteringa i Høyanger og Kyrkjebø 1. og 17. mai. Men no er det slutt. EU har bestemt at privatpersonar ikkje lenger får nytte sprengstoff.
– Det kjennest veldig urimeleg, nesten som eit overgrep. Det er som om nokon skulle ta frå meg bilsertifikatet fordi det er ein fare for at eg kan køyre på nokon, seier Geir Ivar Ramsli. Han meiner dei nye reglane vil slå ut særleg i Distrikts-Noreg, ettersom det her er færre fagfolk som kan ta seg av jobben. Dette vil òg påverke kvardagen for bøndene.

Vest-Telemark Bilruter vant over Brussel

■ Nye EU-regler påla Telemark fylkesting å sette all busstransport ut på anbud. Men flertallet i fylkestinget talte Brussel midt imot: De mente hundre års lokalkunnskap, lokale arbeidsplasser og et godt kollektivtilbud var viktigere enn å bøye seg for stadig nye EØS-regler. Nei til EU gratulerer!

Lokale vann anboda i Koserthuset

■ Anbudskrava i EØS-avtalen favoriserer normalt store, utanlandske byggefirma. Men byggeleiinga ved Koserthuset i Stavanger har gjennom nøye arbeid klart å omgå dei rigide reglane i EØS-avtalen. Gjennom å dele opp bygget i 90 ulike oppdrag, har òg mindre, lokale entreprenørfirma kunne kome på bana, og slik sikrar ein arbeidsplassar og kompetanse på Sørvestlandet.
Likevel måtte alle anboda lysast ut i heile EU-/EØS-området – til saman 30 land. Alle større, offentlege prosjekt må gjennom denne tidkrevjande papirmølla, som både krev tolmod og juridisk ekspertise – ein ekspertise som ikkje alltid finst i små og store kommunar. Heldigvis kan rogalendingane no gle seg over at lokale firma er med på å bygge det nye konserthuset.

Kilden – kilde til uro?

■ Det har lenge vært knyttet spenning til om Kilden kulturhus i Kristiansand kom til å få momsfratak eller ikke. Dette ville gjort byggingen en kvart milliard dyrere. Årsaken til usikkerheten er en EØS-regel om at næringsbygg ikke får støtte, og det har tatt lang tid og mye krefter å påvise at Kilden er et kulturhus, og ikke et næringsbygg.

EU-strid om Hurtigruten

■ I 118 år har Hurtigruten trafikkert Norskekysten, og seilingen har hele tiden skjedd med statsstøtte. I 2008 var økonomien i selskapet svært dårlig, og staten gikk med på å betale 181 millioner kroner for å sikre folk langs kysten et godt tilbud. Dette mener EU kan være ulovlig, og i dag gransker fremdeles ESA om denne støtten var i strid med reglene fra EU.

Omkamp om arbeidsgiveravgift?

■ Ordninga med differensiert arbeidsgiveravgift innebærer at bedrifter betaler mindre arbeidsgiveravgift i distriktene enn i tettbygde strøk. Slik får distriktene en enkel og ubyråkratisk ordning som bidrar til sysselsetting og gründervirksomhet. Men i 2003 krevde ESA, som overvåker brudd på EØS-avtalen, at hele ordningen måtte opphøre. I 2007 vant Norge over ESA, men vi må kjempe for ordningen på nytt hvert sjette år. Hvem vet hva som skjer etter 2013?

EU forsinket vindmøllepark

■ I 13 år har Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE) planlagt Ytre Vikna vindmøllepark. Men i mai 2010 kom meldingen om at ESA måtte stanse prosessen i ni måneder. Grunnen var at NTE får 228 millioner kroner i støtte fra statsforetaket Enova, og disse pengene mener ESA er ulovlig statsstøtte. EU setter rigide regler foran fornybar energi og lokaldemokrati.

Med EØS for underbetaling

■ Arbeidstøybedriften Bekken og Strøm nektet å inngå tariffavtale med sine ansatte som da gikk ut i streik. Da ønsket et enstemmig bystyre i Trondheim å si opp avtalen med bedriften. Det kunne ikke Trondheim kommune, fordi det var i strid med EØS-avtalen. I Sør-Trøndelag mener nok de fleste kommunestyrerepresentanter at kommunen skal velge autoriserte bedrifter som betaler tarifflønn. Et slikt krav er ulovlig så lenge vi har EØS-avtalen.

Millionsmell for oslobussen?

■ Oslo kommune er klaget inn til overvåkingsorganet ESA for brudd på EØS-reglene. Dette skjedde fordi kommunen overførte 800 millioner til sitt eget selskap som har ansvaret for byens kollektivtrafikk. Pengene skulle gå til å dekke pensjonsutgifter i Kollektivtransportproduksjon AS. Men ettersom en annen del av selskapet driver kommersiell busstransport ble Oslo kommunes grep for å sikre et godt kollektivtilbud for framtida advokatmat. Sju år og millioner av kroner senere strides partene fortsatt om hvorvidt dette skal være lov.

Regelhysteri fra EU

■ Bergstrøm kjøtt og delikatess og Tistedal delikatess i Halden, samt Harlem kjøttforretning i Sarpsborg, er tre av fylkets tradisjonsrike kjøttforretninger. Forretningene er kjent for god kvalitet og hygiene. Likevel ble de i fjor møtt med nye, uforståelige krav fra EU. Trass i at flere av lokalene var nyrenoverte og godkjent av Næringsmiddeltilsynet, krevde EU separate heiser, nye typer lagre og mye annet.
Bergstrøm og Tistedal i Halden klarte EØS-kravene og fortsatte driften etter den unødvendige og fordyrende ombyggingen. Men Harlem i Sarpsborg måtte avvikle sitt butikkutsalg.

Publikasjoner fra Nei til EU

Årbok 2011: Demokratisk underskudd - 195,-

Aldri før har mer myndighet og flere avgjørelser vært samlet i EU-hovedkvarteret Brussel. Og aldri før har oppslutningen i valg til EUs parlament vært lavere. Befolkningens misnøye mot unionen er rekordstor. Hva består EUs demokratiske underskudd i – og hva betyr det for folket i unionen? 128 sider. Redaktør: Morten Harper. Kun kr 195 (inkl porto). Bestilling: neitileu@neitileu.no.

EØS-guiden - gratis

EØS-avtalens innhold, konsekvenser og alternativer kort fortalt.

EU-guiden - gratis

Dette er heftet som gir svaret på mange av de spørsmålene som EU-debatten reiser. Heftet tar for seg en god del av ja-sidens argumenter og gir nei-sidens svar på disse. Heftet kan lastes ned som pdf.

Eurokrisen - 40,-

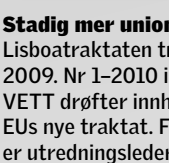
Hva er årsakene til eurokrisen? Hvilke økonomiske og sosiale konsekvenser har den? Hva betyr krisen for EUs unionsutvikling? Nr 2-2011 i Nei til EUs skriftserie VETT forsøker å gi svar. Heftet er redigert av Nei til EUs utredningsleder Morten Harper. 64 sider.

Nordområdenes geopolittikk - 40,-

Hva er det EU ønsker å åpne i Arktis? Hvilke allianser søker Island? Og hvordan kan Norge best ivareta interessene i nord? VETT 1-2011 ser på hvordan utviklingen i nordområdene tegner et nytt verdenskart. Redaktør: Morten Harper. 64 sider.

Kommunalpolitikk og EU - 40,-

Store deler av EU-reglene om marked og fri konkurranse gjelder for Norge gjennom EØS-avtalen. Nr 3-2010 i Nei til EUs skriftserie VETT drøfter hva EU og EØS-avtalen betyr for norske kommuner og fylker. Redaktør og hovedforfatter Jens Kihl er kommunalpolitisk sekretær i Nei til EU. 64 sider.

Stadig mer union - 40,-

Lisboatraktaten trådte i kraft 1. desember 2009. Nr 1-2010 i Nei til EUs skriftserie VETT drøfter innholdet og konsekvensene av EUs nye traktat. Forfatteren Morten Harper er utredningsleder i Nei til EU.

Myter og fakta om EU og EØS

Løpesedler som svarer på ja-sidens luftige påstander. Nummer tre og fire tar hull på mytene om euroen og om at vi trenger EØS-avtalen for å selge varene våre til EU. Perfekt å gi til tvilere og ja-folk.

Ferske faktaark

- 5-2011: Konsekvensene av veto i EØS
- 4-2011: Vikarbyrådirektivet
- 3-2011: Helsedirektivet

Aktuelle arbeidsnotat

2-2011: EØS-avtalens fordeler

1-2011: Norges avtaler og samarbeid med EU på fiskeriområdet

Last ned fra Nei til EUs nettsider:

www.neitileu.no/kunnskapsbank

FLYKTNINGSTRAUM FRÅ MIDDELHAVET:

Schengen vaklar

Utfordringane står i kø for EU for tida. Sist ut er misnøye med Schengen-avtalen, og høglydd diskusjon i fleire land om å gjeninnføre grensekontroll. Mest dramatisk er situasjonen ved Middelhavet.

Libyske flyktningar. Flyktningar frå Tunisia og Libya skaper krise mellom Italia og andre EU-land. Men berre 30 000 av 750 000 som er på flukt har kome seg til Europa. Biletet viser flyktningleiren Shousha ved grensa til Libya i Tunisia.

FOTO: GUERRIC

Det europeiske rådet for flyktningar og eksil (ECRE) meiner at dei europeiske statane, med Italia og Frankrike i spissen, spelar eit kynisk spel med flyktningar frå Tunisia og Libya som innsats.

Ann-Magrit Austenå i NOAS

Konfliktane i Nord-Afrika har sendt hundretusener av menneske på flukt, dei fleste har hamna i flyktningeleirar i nabolanda. I overkant av 30 000 har også komme seg til Malta og Italia og såleis inn i Schengenområdet. Italianarane har bede om hjelp frå EU til å handtere flyktningestraumen, diverre til lita nytte. Men då italienske styresmakter svarte med å dele ut mellombels opphaldsløyve til tusener av flyktningane, slik at dei kunne reise vidare til andre land som til dømes Frankrike, reagerte president Nicolas Sarkozy.

Sarkozy truga med å gjeninnføre grensekontroll, og 18. april vart eit tog fullt av tunisiske flyktningar stoppa på grensa. Saman med den italienske statsminister Silvio Berlusconi har han no foreslått å endre Schengen-avtalen, slik at det skal bli mogleg å innføre mellombels grensekontroll mellom medlemslanda, i såkalla «særlege tilfelle».

I dag har landa berre lov til å gjennomføre grensekontrollar dersom det oppstår «alvorlege truslar mot offentleg orden og intern tryggleik». Dette unntaket har blitt brukt ved fleire høve for å stoppe fotballpøblar og demonstrantar på veg til toppmøte.

Feil fokus

Generalsekretær i Norsk Organisasjon for Asylsøkerer (NOAS), Ann-Magrit Austenå, meiner at det er eit paradoks at europeiske land no er opptekne av å beskytte seg sjølve, og ikkje dei menneska som er ramma av krig og konflikt.

– Det er nabolanda i Nord-Afrika som har den store byrda, me bør i allefall kunne ta oss av dei som kjem til Europa på ein skikkeleg måte, meiner ho.

Ifølgje FN sin høgkommissær for flyktningar, som var i Oslo måndag 6. juni, er det 750 000 migrantar i Nord-Afrika.

– Det er berre omlag 30 000 som har flykta til Europa. Her er ikkje dette ei flyktningkrise, men ei politisk krise. Det er for lite vilje til å hjelpe menneske som treng vern. Det er ikkje noko felles europeisk system som verkar i dag i høve til krisa i Nord-Afrika.

Bør ikkje returnere til Italia

– Dei italienske styresmaktene kan handsame asylsøknader, men det er eit problem at innvandrarane ikkje blir integrert.

Slike oppgåver ligg til enkeltfylke og -kommunar, noko som gjer at det blir store variasjonar, seier Austenå.

– Dei som ikkje får hjelpa dei treng dreg kanskje vidare til andre Schengen-land, for så å bli returnert.

Fanga i ein vond sirkel

NRK og andre medium har dei siste vekene meldt om uforsvarlege tilstandar ved italienske mottakssenter, særleg på øya Lampedusa. Fleire humanitære organisasjonar har slått alarm om uverdige sanitære forhold og mangel på alt frå senger til grunnleggjande tryggleik for flyktningane.

Gjennom Schengen-avtalen og Dublin-forordninga kan Noreg returnere asylsøkarar til Schengen-landet dei først kom til. Mellom anna returnerte Noreg i fjor 900 menneske berre til Italia. Men med tilhøva i dag meiner NOAS dette er uforsvarleg.

– I staden for å returnere folk til Italia, bør Noreg ta initiativ overfor Italia og EU for å få på plass eit felles europeisk system som sørgjer for at alle flyktningar og asylsøkarar i Nord-Afrika i dag får prøvd saka si. Me har eit felles europeisk ansvar for å identifisere kven som har behov for hjelp, og for å gi vern til dei som treng det, seier Austenå.

Av Sigrid Z. Heiberg

sigrid.heiberg@gmail.com

Duell om EØS. Utvalsléiar Fredrik Sejersted grilla utanriksminister Jonas Gahr Støre om EØS-avtalen i det siste opne møtet i Europautredningen.

FOTO: ULF SVERDRUP

EUROPAUTREDNINGEN AVSLUTTAR MØTESERIEN:

«Hard talk» mellom tilhengjarar

Tysdag 24. mai avslutta Europautredningen møteserien sin med eit debattmøte på Litteraturhuset i Oslo.

Utanriksminister Jonas Gahr Støre møtte utvalsléiar Fredrik Sejersted til det som skulle vere ein «hard talk» om Noreg si tilknytning til EU.

– Det var kanskje underleg å kalle det ein «hard talk», når dei to stort sett er einige, sa leiar i Nei til EU, Heming Olaussen. Han var til stades på møtet saman med fleire andre frå Nei til EU.

Under tittelen «Utenfor, innanfor eller begge deler? Norges europeiske dilemma» blei det mellom anna diskutert korleis Noreg sitt forhold til EU kjem til å utvikle seg framover. Utanriksministeren har ikkje tru på nokon ny kamp om EU-medlemskap dei nærmaste åra.

– Det blir ingen EU-omkamp i Noreg i denne stortingsperioden, og eg har heller inga tru på at det kjem nokon i neste, sa Støre.

– Det er oppsiktsvekkande at utanriksministeren avlyser ein eventuell EU-kamp i løpet av dei seks neste åra, kommenterer Heming Olaussen.

– Men me kan ikkje vite kva

som vil skje etter neste stortingsval, og på nei-sida skal me vere klare for alt.

Utanriksministeren uttrykte vidare varm støtte til EØS-avtalen.

– Eg er av dei som meiner, meir no enn før, at det er vesentlege skilnader mellom EU-medlemskap og EØS. For det første er heile landbrukspolitikken og fiskeripolitikken utanfor, og for det andre er havområda og sokkelen utanfor EØS-avtalen. Dette er viktige område for Noreg, seier Jonas Gahr Støre.

Bra å stå utanfor

På møtet vart det diskutert spørsmål som kva som ligg i EØS-avtalen, og verknadene for Noreg i dagens tilknytning til EU. Er det eit grunnleggjande dilemma at Noreg ynskjer å vere utanfor og innanfor EU på same tid? Fredrik Sejersted meinte at ein ikkje kan utgreie alternativ til EØS:

– Alle veit at det er tre alternativ: Medlemskap, EØS eller ei sveitsisk-liknande løysing. Det

er politikk, ikkje noko å utgreie, seier han.

Støre snakka også om korleis Noreg blir oppfatta i Brussel, og hadde merka seg at «stadig flere der nede [i Brussel] sier at de skal være glade for at de er der de er».

Etter samtalen var det kommentarar frå Magnus Takvam frå NRK, som mellom anna slo fast at Island neppe kjem til å bli medlem i EU. Deretter var det open debatt, og spørsmål frå salen.

Siste av ti

Møtet med Støre var det siste i rekka av ti møte som Europautredningen har arrangert i løpet av våren. Sju av møta fann stad i Oslo, i tillegg var det møte i Tromsø, Trondheim og Bergen. Det første møtet hadde tittelen «EØS og folkestyret. Klokt kompromiss eller demokratisk katastrofe?». Andre tema har mellom anna vore fiskeripolitikk, Europa i norsk identitet, EU-rett i norske domstolar, energipolitikk og migrasjon.

Europautredningen er sjølve godt nøgde med møteserien, og omtalar han som ein formidabel suksess med omlag 6000 innanfor dørene på ti møte. I samband med møta er det også gjeve ut ei rekke eksterne utgreiingar, som kan lastast ned på Europautredningen sine nettsider.

I gang med skriveprosess

Europautredningen starta i januar 2010, då regjeringa oppnemnde utvalet for å gå gjennom EØS-avtalen og dei andre avtalane Noreg har med EU. Ei eiga referansegruppe er etablert

av Utenriksdepartementet. Utvalet, som til saman har 12 medlemmer, skal levere rapporten sin i desember 2011.

Når den opne møteserien no er over, skal dei fokusere på arbeidet med rapporten. I mellomtida kan ein sjå møta om att og om att, streama på nett. Ikkje minst kan ein fylgje med på arbeidet til «Alternativer til dagens EØS-avtale», på den nyoopretta nettstaden www.alternativprosjektet.no

Av Sigrid Z. Heiberg
sigrid.heiberg@gmail.com

» Det er vesentlege skilnader mellom EU-medlemskap og EØS. For det første er heile landbrukspolitikken og fiskeripolitikken utanfor, og for det andre er havområda og sokkelen utanfor EØS-avtalen. Dette er viktige område for Noreg.

Jonas Gahr Støre

24 NEI TIL EU-ERE PÅ STUDIETUR:

Demokrati og lobbyisme i Brussel

Demokrati og lobbyarbeid var i sentrum når Nei til EU var på studietur i Brussel i mai. Krise, sosialpolitikk og nordområder ble også viktige emner.

24. - 26. mai dro en gruppe fylkessekretærer og tillitsvalgte fra fylkene på studietur til Brussel. Formålet med turen var å få noen førstehåndsintrykk av dette apparatet vi legger mye arbeid i å kritisere.

I Norway House, rett overfor den mektige kommisjonsbygningen, har den norske EU-delegasjonen etablert seg. Delegasjonen er den største utenriksstasjonen Norge har. En tredel av staben er fra UD, resten er fagfolk fra ulike departement og administrativt personale. Informasjonsrådgiver Miriam Stackpole Dahl redegjorde for delegasjonens arbeid.

- Delegasjonens oppgaver er å være observasjons- og lyttepost, forhandlingspart overfor EU, fremme norske interesser og informere, fortalte Dahl.

Hun ga mange eksempler på hvordan Norge gjør seg gjeldende i Brussel.

- Har man noe å komme med, blir man lyttet til, fortalte Dahl.

Vi traff også arbeids- og sosialråd Mona Næss. Hun ga et utfyllende bilde av prosessene som foregår i EU på arbeids- og sosialområdet. Spesielt nyttig var redegjørelsen for hvordan EU lager politikk på dette feltet gjennom felles målsetningsdokumenter heller enn gjennom lovgiving.

Ambassaderåd Inge Thygesen presenterte sitt arbeidsfelt, nordområdene. Han la fram de ulike aktørenes roller, og hvordan landene i nord, som er medlem av EU, også har ulike syn på hvor mye EU skal involveres i nordområdepolitikken. Danmark ønsker å holde EU på avstand i viktige spørsmål i nord, mens Finland på sin side ønsker EU mer involvert.

Fylkesdelegasjoner

Vi besøkte også Nord-Norges Brussel-kontor. Andreas Østhagen redegjorde for kontorets rolle som døråpner, arenaskaper og kompetansehever. Kontoret er eid av Troms og Nordland

Grand Place i sentrum av Brussel er en stor turistattraksjon. Her er en del av Nei til EU-delegasjonen, fra venstre Håkon S. Giil fra Sogn og Fjordane, Christian Nordbye fra Akershus/Østfold, Olav Ødegaard fra Oppland, Karl-Sverre Holdal fra Hedmark/Oppland, Kari Engebretsen fra Oppland og organisasjonskonsulent Vigdis Hobøl.

EU-parlamentets guide Ryan Meilik fra Malta (t.v.), var nysgjerrig på å møte norske EU-motstandere. Her sammen med regionsekretær Karl-Sverre Holdal og organisasjonskonsulent Vigdis Hobøl.

ALLE FOTO: SINDRE HUMBERSET

I EU-parlamentet. Delegasjonen fra Nei til EU observerer debatten i EU-parlamentet. Tidligere EU-kommisjonspresident Romano Prodi var invitert for å tale om utfordringene for landbruket og matproduksjon. Talen ble oversatt på direkten til de andre offisielle språkene i EU.

fylkeskommuner og støttes økonomisk av blant annet Råfisklaget.

Med disse eierne i ryggen var Østhagen tydelig på at kontoret ikke har noe mandat til å jobbe for norsk EU-medlemskap. Østhagen gjentok den norske delegasjonens frase om at alle som har noe å komme med blir lytta til. Og i nordområdepolitikken har Norge noe å komme med.

Andreas Østhagen

Yiorgos Vassalos fra Corporate Europe Observatory kunne gi et annet bilde av hva åpenheten i EU-institusjonene kan bety. Åpenheten besto blant annet i at overarbeidete byråkrater kopierte notater fra lobbyfirmaer, som så ender opp som EU-direktiv. Vassalos var blant flere som påpekte at det enorme byråkratiet ikke var for stort, men for lite - i forhold til de oppgavene de tok på seg. Dermed ble det gitt for mye rom til lobbygruppene som hovedsakelig representerer de store selskapers interesser. For oss fra Nei til EU vil et naturlig spørsmål

være hvorfor EU da skal involveres seg i stadig nye områder?

Høyreekstrem EU-motstand

I presentasjonen av de politiske gruppene i EU-parlamentet pekte den maltesiske guiden, Ryan Meilik, på ytterste høyre fløy når han snakket om EU-motstand i parlamentet. Han har vanligvis som oppgave å guide engelskspråklige grupper, og kjenner godt til britiske EU-motstandere fra langt ute på høyresiden.

Vi møtte også den danske EU-parlamentariker Søren Søndergaard, som er valgt inn

fra Nei til EUs danske søsterorganisasjon Folkebevægelsen mod EU. Folkebevægelsen mod EU har valgt å delta i gruppen GUE/NGL, Forente europeiske venstre/Nordiske grønne venstre, heller enn de EU-kritiske gruppene på høyresiden.

Søndergaard fortalte om arbeidet for å hindre at EU-landenes selvbestemmelse i den økonomiske politikken skal bli innskrenket, blant annet gjennom Europakten, noe som vil ramme arbeids- og sosialpolitikken.

Av Vigdis Hobøl

vigdis.hobol@neitileu.no

Reiser rundt i landet. Også i sommar skal Nei til EU-aktivistar stå på stand rundt om i landet. Biletet er frå sommarpatruljen i 2009, og viser Elin L'Estrange frå Ungdom mot EU på stand på Torgallmenningen i Bergen.

HEILE LANDET RUNDT :

Nei til EU på sommarpatrulje

Nestleiar Torunn Kanutte Husvik har planlagt sommarpatruljen saman med organisasjonskonsulent Vigdis Hobøl og kommunalpolitisk sekretær Jens Kihl.

– Det blir ein krevjande og artig sommar med aktivitetar stort sett over heile landet, seier Torunn Kanutte Husvik.

– Merk dykk når patroljen kjem til fylket dykkar og start tankeverksemda om kva vi bør gjere medan vi er på turné hjå dykk, oppmodar ho.

Lokale EØS-konsekvensar

Sommarpatruljen går frå juni og heilt fram til lokalvalet. Lokale og sentrale tillitsvalde og tilsette vil saman dra på tur og møte folk på marknader, torg, trafikk-knutepunkt, kjøpesenter og badestrender over heile landet.

Gjennom denne patroljen vil Nei til EU setje søkelyset på korleis EU påverkar kvar ein-skild kommune og region. Eit anna viktig mål med aktiviteten i sommar er å verve fleire medlemmer til Nei til EU.

– Vi ser fram til ein sommar med verveaktivitetar og fokus på lokale konsekvensar av EØS saman med dykk alle, seier Torunn Husvik.

Førebels plan for patroljen kan de sjå under. Detaljar for kvar ein-skild tur vert lagde ut på Nei til EU sine nettsider. Og nettsidene vil også verte oppdaterte med reisereportasar og bilete frå sommarpatruljen etter kvart som han flyttar seg rundt i landet.

Av Sindre Humberstet
sindre.humberstet@neitileu.no

FAKTA

Nei til EUs sommarpatrulje

Finnmark 13.-19. juni
Stand ulike tettstader i Finnmark.

Nord-Trøndelag 20.-25. juni
Frå Kolvereid til Stjørdal

Sør-Trøndelag 26.-30. juni
Trondheimsmartnan, samt noko aktivitet rundt i fylket.

Vestfold 4.-7. juli
Stand ulike tettstader i Vestfold: Sande, Tønsberg, Larvik og Sandefjord.

Oppland 8.-14. juli
Valdresmarken, samt stand på ulike tettstader rundt i fylket.

Sogn og Fjordane 14.-17. juli
Gloppen.

Nordland 25.-30. juli
Stand ulike stader.

Hordaland 1.-7. august
Besøk ulike stader i fylket. Turen vert avslutta med Etnemarknaden.

Agder 9.-14. august
Stand i ulike stader i Agder. Turen vert avslutta med stand på Naturligvis i Evje.

Hedmark 13.-18. august
Oppstart på Jakt og fiskedagane på Elverum. Deretter ein tur rundt i fylket.

Troms 15.-20. august
Stand ulike stader i fylket.

Østfold, Oslo og Akershus 22.-28. august
Rundt i Oslo-området, inkludert besøk på Momarkedet.

Telemark 9.-11. september
Dyrskun i Seljord.

FAKTA

Kontakter for kampanjen

■ Vigdis Hobøl (organisasjonskonsulent): vigdis.hobol@neitileu.no. 22 17 90 37

■ Torunn Husvik (nestleder): torunn.husvik@neitileu.no

KORT & GODT

Ny giv for Finnmark Nei til EU

■ **Styret i Nei til EU** har vedtatt en Finnmarks-satsing og bevilget ekstra midler. Finnmark Nei til EU har fulgt opp, og la frem en ambisiøs aktivitetsplan for 2011 på fylkeslagets årsmøte i Karasjok den 12. mars. Odd Oskarsen (bildet) ble valgt til ny leder. Nei til EU skal virkelig bli synlig i Finnmark i 2011.

Med en slik satsing er det veldig viktig at medlemmene våre i Finnmark verver mange nye medlemmer. Mange tror at når det går så bra på meningsmålingene, trenger de ikke være medlemmer

eller støtte oss. Et sterkt Nei til EU med mange medlemmer behøves for å drive det utrednings-, informasjons- og profileringsarbeidet vi gjør, og uten dette arbeidet hadde vi sannsynligvis ikke hatt det store nei-flertallet. Vi må også holde motstanden oppe, for ja-siden gir seg ikke.

Av Lill F. Sæther
Fylkessekretær i Finnmark

Interregkonferanse i Tromsø

■ **4. mai** gikk konferansen Nordkalotten, EU og Interreg av stabelen i Tromsø. Konferansen var et samarbeidsprosjekt mellom Nordland, Troms og Finnmark Nei til EU. 20 engasjerte deltakere deltok på en spennende og informativ konferanse.

Formålet med Interreg-programmet er å sikre økonomisk og sosial utvikling i bestemte regioner. Programmene er i utgangspunktet beregnet for medlemsland i EU, men tilgrensende land til EU kan være med mot å dekke kostnadene selv. Det har Norge gjort.

På denne konferansen ville vi stille oss spørsmål-

lene: Hva er Interreg? Hva kan det brukes til? Hvordan blir ordningen brukt og hvor

kommer pengene fra? Til å hjelpe oss med dette hadde vi tre flotte og flinke innledere: Vigdis Nygård, forsker fra Norut Alta, Bjørn Berg (bildet), kontaktperson for Interreg-ordningen i Troms fylkeskommune, og Torunn Husvik, nestleder i Nei til EU.

Av Wibeke Bergheim
Regionssekretær

Lokalpolitikarar treng meir kunnskap om EØS

■ **Laurdag 21. mai** gjennomførte Sogn og Fjordane Nei til EU eit kunnskapsseminar om EØS-avtalen og lokaldemokratiet. Nær 50 fram-møtte deltakarar fekk tips om korleis handlingsromet i EØS-avtalen kan nyttast betre, og debatterte alternativ til EØS. Innleiar på det sistnemnde temaet var Jan Olav Andersen (t.v.), som er leiar i styringsgruppa for prosjektet «Alternativ til dagens EØS-avtale».

Seminaret vart avslutta med ein paneldebatt med Norvall Nøringset frå SV og KS, Jenny Følling frå Senterpartiet og Jacob Nødseth frå Høgre, i tillegg til Hil-

degunn Gjengedal (midten) og fylkesleiar Håkon S. Giil (t.h.) frå Nei til EU.

– EØS-reglane skal ein sjølvsagt følgje, men det kan finnast vegar rundt regelverket som gjev kommunane meir handlingsrom, sa Hildegunn Gjengedal, nestleiar i Nei til EU.

Av Sindre Humberstet
sindre.humberstet@neitileu.no

1. mai-aktivitet landet rundt

■ **Tradisjonen tro** deltok Nei til EU på 1. mai-feiringen over hele landet. Heming Olausen, leder i Nei til EU, var hovedtaler på Mons Petter-festivalen i Sulitjelma.

– Mons Petter-festivalen står for pågangsmot og dugnadsånd. Det er noe vi aldri kan få nok av, heller ikke i Nei til EU. Arbeiderbevegelsen har tradisjonelt vært en viktig samarbeidspartner for Nei til EU og det er derfor

ekstra hyggelig å kunne komme til en bastion som Sulitjelma, kommenterte Heming Olausen.

I tillegg til Sulitjelma deltok Nei til EU en rekke steder, inkludert Bergen, Halden, Fredrikstad, Oslo, Porsgrunn, Sarpsborg, Skien, Stavanger og Trondheim.

Historien om nettverket som ble pamflett.

Radikalt, hva?

Logoen til nettverket «Radikalt Europa», opprettet i 2003, og pamfletten «Radikalt Europa» utgitt av Europabevegelsen i 2011.

■ **«Ikke tukl med** elgens habit», het en av sangene på albumet «Tung, tung politisk rock» som kultbandet Black Debatt ga ut i 1999. Blant andre minneverdige innslag på plata er hitlåten «Det er problemer innad i Høyre». Tekstene er ført i penen av vokalist Lars Lønning, sønn av Inge Lønning, teologiprofessor, Høyre-politiker og leder av Europabevegelsen (EB) 1993-95. Lønning senior ble valgt til leder i EB på et tidspunkt da mange ja-folk drømte om en ung, kvinnelig sosialdemokrat fra distriktene som ny leder – en som kunne vinne hjertene til folk på venstresida. Man endte opp med den 55 år gamle Høyre-politikeren fra landets nest største by. De forutgående EB-lederne var Fredrik Vogt-Lorentzen og Anders C. Sjaastad, henholdsvis industrileder/tidligere administrerende direktør i Elkem, og stortingsrepresentant/forhenværende statsråd for Høyre.

Under EU-kampen fant det sted en real knoppskyting med små, målrettede ad-hoc nettverk på ja-sida. Tidligere AUF-leder Turid Birkeland ledet «Ja-aksjonen», et medietilpasset, kjendisbasert kampanjennettverk, mens «Fra Nei til Ja» samlet en håndfull folk som hadde vært mot EF i 1972 og siden konvertert, populært kalt «Fra Nei til Dress». Deres aktivister var i stor grad unge sosialdemokrater som knapt var født i 1972, muntert omtalt som «Fra Frø til Ja». Nettverket ble ledet av Arve Thorvik, erklært sosialdemokrat og mangeårig Ap-medlem. Den samme Thorvik var for øvrig enstemmig innstilt som ny leder i EB for to år siden, men ble vraket ved benkeforslag i det NTB 7. juni 2009 omtalte som

«et meget spesielt valgforløp». Idet Ap-mannen Thorvik «stort ut av salen», uttalte han til NTB at «Jeg er gjort til latter, og er svært irritert. Dette har vært helt amatørmessig, og noe jeg kunne klart meg foruten». Landsmøtet valgte med 39 mot 22 stemmer Paal Frisvold, som nå styrer organisasjonen fra Brussel og nylig ble gjenvalgt. De fleste anser ham for å ligge til høyre for sentrum på den politiske skalaen. Det er kanskje bakgrunnen for EBs plutselige omsorg for «Den europeiske venstresidens framtid», og nye tiltak iverksatt for å underbygge det såkalte «radikale Europa».

Nettverket Radikalt Europa

En av de andre sangtitlene på plata til Black Debatt fra 1999 var «Kultur- og Vitenskapsdepartementet, et departement med særdeles kort levetid». Når sant skal sies var imidlertid levetida til Kultur- og Vitenskapsdepartementet (1982-1990) imponerende sammenliknet med ja-kampanjennettverkene som har sett dagens lys de siste årene. Og deretter sluknet.

Standpunkt 5-2008 omtalte behørig det såkalte nettverket «Kysten inn i EU» (KIEU), etablert i januar 2004, da mange antok at en snarlig EU-omkamp var under oppseiling. Allerede ved årsskiftet 2005/2006 hadde KIEU lagt til kai, etter at VG på lederplass rakk å omtale det som «kanskje det mest spennende som har skjedd i norsk EU-

debatt på lang tid». På samme tid som Kysten inn i EU ble etablert, så et annet målgruppeorientert ja-nettverk dagens lys – også det gjenstand for stor medieoppmerksomhet. Våren 2003 lot Arendalsmannen Petter Wold seg intervjuet i Agderposten, fordi han «står i spissen for etableringen av Radikalt Europa, en landsomfattende ja-bevegelse». Wold ville gi «EU-motstanderne en rett venstre», og svarte slik på spørsmålet «hvorfors en egen radikal ja-bevegelse når man allerede har Europabevegelsen?»: «Det er nå en gang slik at ikke alle på venstresiden er like glad i det de oppfatter som Europabevegelsens politiske plattform. Det er nok noe som henger igjen fra de tidligere EU-kampene der Europabevegelsen av mange ble oppfattet som et redskap for arbeidsgiverne og høyresiden i norsk politikk.»

Et år senere, 6. mai 2004, ble følgelig «Radikalt Europa – Nytt Europa Norge» stiftet med Petter Wold som kontaktperson. Besøks- og postadresse var Fredensborgveien 6, Europahuset i Oslo. Det er en adresse som inntil nylig var kjent som hovedkontoret til Europabevegelsen og Europeisk Ungdom. Man kan kanskje si at som uavhengig, alternativ stemme i EU-debatten, hadde/har «Radikalt Europa» om lag samme troverdighet som «Borgerlige mot EU» ville hatt om man holdt til i lokalene til

Nei til EU i Storgata og stort sett besto av tidligere eller nåværende tillitsvalgte i Nei til EU.

Wenche Fossen ledet EB i 2003, og er ifølge Wikipedia «en av initiativtakerne bak organisasjonen Radikalt Europa» (merk betegnelsen organisasjon, ikke nettverk). Hun uttalte til Ny Tid 17. april 2004 at «Nettverket Radikalt Europa er det forumet som passer dem på venstresida som ønsker norsk medlemskap i EU», og følte behov for å understreke at «for oss er det å være radikale ikke ensbetydende med å være imot», siden «Trond Giske og andre motstandere [har] forsøkt å gjøre det å være radikal ensbetydende med å være imot medlemskap. Slik er det ikke, og det vil Radikalt Europa bevise.» Nettverket skulle ifølge Fossen være «synlige i debatten når den tar av» og «ha folk i hele Norge som er skolerte og som kan gå inn i debatten». Ingenting i veien med ambisjonene, altså.

Sju år senere, i juni 2011, har Facebook-gruppa «Radikalt Europa» 62 medlemmer. (Til sammenlikning har EB 1 221 og Nei til EU 12 010...) Det framkommer på gruppas åpne Facebook-profil at Radikalt Europa «er et supplement, og ingen konkurrent, til Europabevegelsen». Om noen skulle være i tvil. Det siste innlegget på «veggen» på nettsida er fra en noe skuffet EU-tilhenger, datert 30. desember 2009: «Spørsmål: er det noe aktivitet i Radikalt Europa i Norge? Har meldt meg inn både i nettverket og her på Facebook, men det virker å være dørgende stille». Det synes å være en presis observasjon. Det er i dag tilsynelatende ikke annet igjen av Radikalt Europa enn

en ualminnelig lite vedlikeholdt nettside. Helt nederst står det «Den forespurte siden eksisterer ikke.» Det gjelder nok også nettverket. Men «Radikalt Europa» lever videre – om enn i ny form.

Fra nettverk til pamflett

26. april i år inviterte EB til lansering av «Radikalt Europa» på Folkets Hus i Oslo, av en eller annen grunn i samarbeid med Klassekampen. Radikalt Europa er blitt til en pamflett (temahefte) bestående av 15-20 korte artikler, utgitt med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet. Ifølge journalist Thomas Vermes i ABC Nyheter er EBs formål med pamfletten «å ta opp tråden etter nettverket Radikalt Europa, som fungerte noen få år før det døde ut». Utgangspunktet er spørsmålet «Hvorfor er det slik i Norge at det er venstresida som er de ledende euroskeptikerne?», noe som synes å plage enkelte ja-folk, som selv ikke går av veien for å sammenlikne Norge utenfor EU med en horekunde – «at Norges motiver for å stå utenfor EU mer og mer sammenfaller med menns motiv for å kjøpe sex», som en førstelektor i idehistorie ved UiO har fått seg til å skrive i pamfletten.

Ap-sekretær Raymond Johansen, selv bidragsyter i pamfletten med en nøktern artikkel kalt «Sosialdemokrati i Europa», kastet glans over lanseringen. Få fant noe å hisse seg opp over i hans innlegg i paneldebatten, men påfølgende dag kunne man lese i Klassekampen at han egentlig mente nei-sidas «demonisering av EU er skremmende fordi den bidrar til å oppheve den politiske kampen», at norske EU-motstandere «er mer opptatt av å demonisere EU som

» **Når det er snakk om EU og Europa virker det som om «radikalt» med ett er å anse som et honnrord i brede lag av den sosialdemokratiske ja-sida.**

Radikalt ja?

institusjon enn å ta opp kampen mot høyrekreftene i Europa» og at «det har liksom ingen betydning hvem som sitter i europeiske regjeringer, poenget er bare å være mot EU-trollet». Partisekretæren insisterte riktignok på at han har «veldig stor forståelse for dem som er mot norsk EU-medlemskap», men at de som er mot EU, er «i kjempetrobbel», fordi «da er du mot hele solidaritetstanken som har bidratt så sterkt til freden og veksten i Europa etter andre verdenskrig.» Arbeiderpartiets fylkesordfører i Sør-Trøndelag, nei-mannen Tore Sandvik, tok til motmæle og kalte det «veldig uklokt å stigmatisere venstresida i Ap og andre som er mot norsk EU-medlemskap», og minnet om at angrepet også rammet partiets parlamentariske leder Helga Pedersen og næringsminister Trond Giske, begge EU-motstandere. Sandvik la syrlig til at Europabevegelsen er «en ikke-eksisterende politisk kraft i Norge.»

«Radikalt» – et honnrord?

Av en eller annen grunn er det åpenbart viktig for deler av norsk ja-side å framstå som radikale – og framstille EU i lys av det. I den grad det er radikalisme å spore i dagens EU er det riktignok, som Aftenposten meldte dagen etter EU-parlamentsvalget i 2009, «radikal høyrevind i EU». Men hva betyr egentlig radikal? Ifølge nettleksikonet Wikipedia er «radikal» et adjektiv som opprinnelig stammer fra «radix», det latinske ordet for «rot». (For ordens skyld ikke det tyske ordet rot («rød»), men rot som i kaos/uorden. EU er uansett mer rotete enn rødt for tida). Radikalisme er et samfunnssyn

som ønsker gjennomgripende, «omveltende og ytterliggående» forandringer i etablerte ordninger i et samfunn. Det finnes radikal kjønnskotering, høyre-radikalisme, venstreradikalisme, radikal islamisme – og altså «radikalt Europa» og «radikalt ja». Sistnevnte var tittel på et hefte utgitt av ja-sida i AUF i 1992, ledsaget av en Ja til EU-t-skjorte med sitat om forening av arbeidere i alle land og Karl Marx-motiv (!) På samme tid ga Erling Fossen, rikssynser, urbanist (og bror av Wenche Fossen) ut pamfletten «Et radikalt ja – Bystatens gjenkomst i det nye Europa», der han presenterte tesen om at «nasjonalstatene slik vi kjenner dem i nær fremtid vil bli avvirket og erstattet av nye urbane maktsentra».

Så vidt jeg kan se er SV og Venstre de eneste stortingspartiene som i dag omtaler seg som radikale, og synes å oppfatte «radikalt» som et honnrord. Audun Lysbakken understreket at «SV skal være et radikalt parti» i forbindelse med programprosessen i partiet i 2007, mens Trine Skei Grande som påtroppende partileder presiserte at Venstre «er et borgerlig parti, selv om vi er det mest radikale borgerlige partiet». Dersom man i dag leter på internett med søkeord «Arbeiderpartiet + radikal», finner man hovedsakelig oppslag om kampen mot radikal islam. På fremtredende politikere i partiet vil nok betegne partiet som radikalt, selv om man kan finne noen på venstresiden, eksempelvis i min hjemby Trondheim, som vil mene partiet fortsatt er radikalt, om ikke annet på lokalt/regionalt nivå. Den konservative valganalysikeren Svein Tore Marthinsen skrev våren 2007 at Ap «har gått

» **Mon tro om ikke nettverk som Kysten inn i EU og Radikalt Europa – og trolig framtidige varianter – med snedig overlappning av folk, adresser og formål, er å regne som vår tids «Tordenskiolds soldater»**

fra å være et radikalt parti, et parti som tør å lede og som skuer framover, til å bli et parti som hviler på laurbærene, dilter etter og skuer bakover». Men når det er snakk om EU virker det som om «radikalt» med ett er å anse som et honnrord i brede lag av den sosialdemokratiske ja-sida.

Radikal Europabevegelse?

Til tross for at man i toppledelsen i Europabevegelsen (EB) gjennom historien finner markante Ap-navn som EB-generalsekretærene Espen Barth Eide og Haakon Lie, og ledere som Halvard Lange og Johan Jørgen Holst, har mange en snikende følelse av at bevegelsen har vært tumleplass for konservative politikere. Etter nederlaget i EU-avstemninga, fra 1995 til 2009, har riktignok EB-lederne hatt tilknytning til venstresida, henholdsvis Gro Balas, Reiulf Steen, Sigurd Grytten, Wenche Fossen og Svein Roald Hansen, mens Ap-mannen Arve Thorvik nesten ble ny leder i 2009.

Organisasjonen som står bak «Radikalt Europa» anno 2011 er politisk bredt sammensatt, med sterke innslag av krefter som normalt ikke regnes som radikale. Det framgår av EB i Oslo sin årsberetning for 2010 at «det er noe av en tradisjon å avholde stand på Høyres landsmøte», noe som også denne gang «ble veldig godt mottatt».

I det nyvalgte sentralstyret i EB sitter Høyres Nikolai Astrup og FrPs stortingsrepresentant Hans Frode Asmyhr sammen med et ikke ubetydelig antall Ap-folk. I sekretariatet har to av fem lang fartstid i Høyre. De ledes av generalsekretær Trygve G. Nordby, forhen-værende pressesekretær for SVs stortingsgruppe, som for øvrig nylig fortalte Dagens Næringsliv at han trekker seg etter mindre enn halvannet år i stillingen, for «å bruke tiden på egen rådgivningsvirksomhet». I Europeisk Ungdoms sentralstyre er Høyredominansen mer iøyenfallende; fire fra Unge Høyre, deriblant leder og første nestleder, fire er partipolitisk uavhengige, to AUFere og en fra Unge Venstre. Lokalt er Europabevegelsen mange steder ledet av Høyre-folk. I Østfold er fylkesleder Stig Tore Nordberg, heltidspolitiker for FrP.

«Tordenskiolds soldater»

Nettverket Radikalt Europa ble til pamfletten Radikalt Europa. Hvorvidt det faktisk er aktivitet i nettverket, kan man spekulere i. Tidvis dukker navnet opp i leserbrevspaltene. Men mye tyder på at det led samme skjebne som tvillingbroren fra 2004, Kysten inn i EU. På Wikipedia ligger imidlertid en nokså fyldig artikkel om Radikalt Europa, oppdatert i juli 2010, der det står at nettverket «består av

frivillige organisasjoner, grupper og enkeltpersoner» (uten at organisasjonene og gruppene er navngitt). Det hevdes at «dagens styre» består av ni personer. To tredeler av dem har eller har hatt sentrale funksjoner i Europabevegelsen; to forhen-værende ledere og en tidligere nestleder, et nåværende sentralstyremedlem, en tidligere generalsekretær i Europeisk Ungdom, samt nåværende fylkesleder i Europabevegelsen i Aust-Agder, Petter Wold – initiativtakeren til Radikalt Europa, som den gang understreket hvor høyreorientert EB var.

Den trønderske krigshelten Peter Wessel Tordenskiold lurte ifølge sagnet kommandanten på Carlstens festning i Marstrand vest i Sverige til å overgi seg sommeren 1719, ved at Tordenskiolds få soldater marsjerte på kryss og tvers i byen, for å gi inntrykk av at styrken var helt overlegen. Begrepet «Tordenskiolds soldater» kommer av dette: en strategi der folk går igjen gang på gang, her og der, for å gi motstanderne inntrykk av å være flere og sterkere enn man faktisk er. Mon tro om ikke nettverk som Kysten inn i EU og Radikalt Europa – og trolig framtidige varianter – med snedig overlappning av folk, adresser og formål, er å regne som vår tids «Tordenskiolds soldater». Eller for å si det med kultbandet Black Debatt og Inge Lønnings sønn, i klassikeren «Kultur- og Vitenskapsdepartementet, et departement med særdeles kort levetid»: «Sjelden har vi i norsk parlamentarisk historie sett døgnfluer av slikt kaliber».

Av Jo Stein Moen
standpunkt@neitileu.no

Av Marielle Minutella
Medlem av internasjonalt utval

Når går EU over til planøkonomi?

■ **EU har endra** seg frå ein felles marknad, via stabilitetspakt (valutaunionen euro) til dagens overføringsunion med «redningspakker» som inkluderer felles oppkjøp av statslåna til medlemslanda. Tyskland har blitt peikt ut som syndebukk, men også som den som skal redde Sør-Europa (inkludert Irland) i ei utvikling der den felles pengepolitikken utvidast til felles finanspolitikk. Men kor lenge kan og vil det tyske folket aksle ei slik rolle?

Tysk motstand sidan 1992

Den massive motstanden mot å gjere EF til ein politisk union (1992) har stille blitt forbigått i heile Nord-Europas meiningsberarande offentlegheit i snart tjue år. Dette trass i at Tyskland i 1992 hadde opinionsundersøkingar som viste opp til 70 prosent motstand mot det nye EU.

Det er stor folkeleg og akademisk mobilisering mot redningspakkene i Tyskland. 189 kjende tyske økonomar laga i februar ein petisjon mot desse. Mellom dei andre kritikarane er leiaren i IFO, Institutt for økonomisk forskning i München, Hans-Werner Sinn. Mellom

kritikarane finst også eit parlamentsmedlem, diverse borgerretts-, næringslivs- og akademiske grupper som klagar den politiske prosessen inn for den tyske forfatningsdomstolen. Hovudpunkta i kritikken går på at redningspakkene øydelegg velferda i alle euroland, og på at det ikkje på nokon måte har vore ein demokratisk prosess.

Redningspakkene kan føre til inflasjon. Inflasjon skjer ikkje av seg sjølv, men blir regulert av sentralbankane. Etter at mange land fekk enorm statsgjeld på grunn av uvetting og misbruk av tillit til nordeuropeisk eurostabilitet, har no den europeiske sentralbanken (heretter: ESB) kjøpt opp slike lån med friske nyopptrykte pengar. Kor lenge kan dei halde på slik utan å starte ein inflasjonstsunami? Tyskland, framfor nokon, har ekstremt dårlege erfaringar med slik politikk.

Fører til felles finanspolitikk

Redningspakkene har ført eurosona inn ein felles finanspolitikk, ein fiskalunion. Ein fiskalunion vil føre til ein ny politisk økonomi, til skilnad frå den opphavlege som skulle verne ESB frå politisk trykk. Ei slik finansregjering vil vedta penge-, finans-, løns-, og sosialpolitikken til medlemslanda på ein vilkårleg måte. Verktøya vil vere sanksjonar og nedrivning av dagens standard, der

Sinte grekarar demonstrerer. Hellas må gjennomføre store budsjettkutt for å motta redningspakker frå EU. Resultatet kan verte stor offentlig og privat fattigdom. I mai demonstrerte sinte grekarar framfor parlamentet mot regjeringa sine dramatiske kutt i velferden.

FOTO: IOANNIS POULOPOULOS

politikarar no må samle seg om det som er annanrangs. Land i EU har forskjellig storleik og følgjeleg også forskjellig grad av makt.

Andre konsekvensar av ei slik finansregjering blir ein avhengig, politisk styrt europeisk sentralbank, monopolisering av europeisk offentlig politikk og meiningdanning, overstyring av nasjonale parlament, dessutan avgrensing av marknadøkonomien og overgang til planøkonomi. Hovudadvokatane for ein slik politikk i EU er Frankrike og dei latinske landa.

Som ein del av redningspakkepolitikken blir det påstått indirekte at Tyskland har tent på euroen. Mange har argumentert med at Tyskland, som har hatt fordel av ein for låg euro, har hatt ein urettferdig eksportfordel. Men faktum er at alle land taper på å ha ein feilvurdert valuta, anten han er vurdert for høgt eller for lågt. I sør blei dei mindre konkurransedyktige ettersom dei har hatt ein for høgt vurdert valuta, for høge løner, og boomfaser med billige pengar. Såleis fekk fattigare land i eurosona ikkje berre finansiseringsproblem, men også konkurranseproblem og underskott på handelsbalansen.

Tyskarane har hatt liten grunn til å glede seg over dette, når dei sjølve har måtta betale for mykje for sin import, og har

delt sin velferd via euroen med fattigare land. Desse landa har til og med for ein stor del finansiert innkjøpa sine ved å bygge opp gjeld.

Dyre redningspakker

Redningspakkene har blitt gjennomførte ved å overkøyre nasjonal suverenitet. EU viser gjennom redningspakker og den nye overføringsunionen sitt udemokratiske ansikt. Stabilitetspakten og det tilsynelatende demokratiet i det såkalla Europa-«parlamentet», finst ikkje i desse prosessane, som blir gjennomførte av statsjefar i lag med EU-kommisjonen, IMF (internasjonale pengefondet), ESB og sentralbanksjefar.

Som vilkår for å motta redningspakker har forbundskanslar Merkel kravd at eksempelvis Hellas skal spare på budsjettet tilsvarende 40 prosent nedskrivning av pengeverdien. Korleis skal Hellas kunne klare det utan å kutte så kraftig i offentlege budsjett at landet vil oppleve stor offentlig og privat fattigdom?

Redningspakkene minskar tilliten til euroen. Eit land med eigen valuta og finanspolitikk kan ikkje «gå konkurs», i følgje kritikarar. Løysingar er å devaluere valutaen, få lønnskostnader tilpassa landet og slik vinne på billigare eksport og billigare innanlandsk næring. Får ein også igjen handlefridom over

eigne budsjett kan ein bruke motkonjunkturpolitikk for å få hjula og sysselsetjinga i gang igjen. Kreditorane taper sjølv sagt når ein høgvurdert valuta blir devaluert og gjeld blir konvertert 1 til 1. Men gjeldsofra får pressmiddel overfor kreditorane, som slik kan overtalast til å skrive ned eller fryse gjelda.

To skrekksenario

Små og store kapitalistar har allereie starta med å flytte pengane sine frå samfunnsbyggjande prosjekt til naud kapital som gull- og bustad-

light», og det tredje røveriet av pengefridom etter avskaffing av valuta- og rentekonkurransen vil vere eit faktum.

Valutaunionen Euro burde aldri skjedd, og alle veit det. Allereie i perioden under det første valutasamarbeidet i EF (1979-1993) såg ein forvarsla til dagens utvikling. «Valutaslangen» der alle valutaane skulle bindast saman med felles tak og kjellar, var prøveperioden til dagens valutaunion. I denne perioden måtte den tyske marken skrivast opp sju gonger, og dei andre valutaane i

Redningspakkene har blitt gjennomført ved å overkøyre nasjonal suverenitet. EU viser gjennom redningspakker og den nye overføringsunionen sitt udemokratiske ansikt.

marknaden, eller veksle over til meir tillitsvekkjande valuta. Økonomen Wilhelm Hankel skildrar to skrekksenario dersom kriselanda ikkje får veksle om valutaen sin: Anten vil konkursfaren føre til ei brutal oppløysing av euroen, eller ein naudsituasjon vil føre til at EU-kommisjonen bruker artikelen om kapitalflytavgrensing i EU-traktaten (Lisboa-). Då vil kommisjonen ha ført den nye unionen inn i ein «Sovjetunion

EF blei fleire gonger devaluerte. Å låst som ein har same valuta i så mange ulike land viste seg som det narrespelet det var og er.

Solidariteten stoppar ein stad: Når ikkje eingong folket i Europas sterkaste stat lenger klarer å hevde si eiga velferd, utvikling og handlefridom i unionen, korleis skal det då gå med folka i svakare statar? Blir Tyskland ruinert, blir truleg heile Europa ruinert.

Uhøytidelig X-ord med lett EU-vri

Bokpremier til tre heldige vinnere. Send inn!

Nr. 4-2011

■ Vi trekker tre korrekte svar, og vinnerne vil motta en bokpakke. Klipp ut kryssordet og send det til **Nei til EU, Storgata 32, 0184 Oslo**, eller skann det inn/fotografer kryssordet og send det til **standpunkt@neitileu.no**.

Navn:

Adresse:

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12
13							14	15			16	
17		18	19					20	21	22		
23		24		25				26	27			
28			29	30		31		32			33	
34	35	36	37		38		39	40		41		
42				43				44			45	46
47	39	40	48			49	50		51			
52		53		54	55	56					57	
58				59				60	61	62		
63		64	65			66				67		
68				69	70			71	72		73	
74			75	76		77	78		79	80		81
82					83							

Vannrett:

- Skjørtejeger de luke?
- Medløpere for nazistene
- Emnekonferanse
- Statlig velferdsorganisasjon
- Fyr
- Planet
- Innsjø (fin.)
- Veto-organisasjon
- Hast
- Bakstemelmerke
- Kvinnelig fredsaktivist (fornavn)
- Kjent Vossing
- Hr.
- Burde enda flere EU-tilhengere gjøre
- Der solen er rød
- Datauttrykk
- Baskisk org.
- Ukeavis
- Union i trøbbel
- EUs felles utenriksstjeneste (fork)
- Person utafor EU
- Reservasjon
- Sammenslått kommune
- Mektig statssekretær
- Snakker
- Pris
- Jeg (nynorsk)
- Gjengivelse
- Jeg (nordnorsk dialekt)
- Hylle
- Ex-president
- Steppe
- EØS-avtalens mor
- EU-direktiv
- I lakris
- LO-topp
- Kvinnenavn
- Tidl. gen. sekretær
- Torild, Halvdan og Haldor
- Skaffer lys
- Statsselskap i hardt vær
- Datauttrykk
- To og to
- Kommune i Vestfold
- Filmregissør (am.)
- Valgte Köln, ikke Norge

Loddrett:

- Må gå til Brussel med veto
- Stemme
- Raymond Marthinsen
- Anonyme alkoholikere
- Profesjonell hær
- Fjellgard
- Trang byggate
- 1 og 1
- Mann
- Anonym
- Eventyrland
- Privat livgarde
- Persia
- Ukjent
- Jentenavn
- Sondre Lerche
- Man
- Skipsregister
- Pokerinnsats
- Flamme
- Er Donald
- Vedkommendes
- Tre vokaler
- Folkeavstemninger om EU i Norge
- Sår
- Telemarkavisa
- Rosa avis
- Offentlig organisasjonstype
- Morten Harper
- Tidsskrift til å få forstand av
- London 2012
- Slagsted
- Avdød platedirektør
- EU-søkerland
- Folkekjær eks-prinsesse
- Stille
- Militærrområde
- Fitzgerald
- Jahve
- Gylden periode
- Statlig nyhetsorgan
- Toilet
- Tigerstad
- Småbrukarlaget
- Telegrambyrå
- Velvære
- Bokhandlerkjede
- Øyne
- Skapt i Hellas
- Kjør
- Ny kommune i 2002

Løsningen på kryssordet fra 3-2011

Vinnerne var:
 ■ Inger-Johanne Rykkuin, 7099 Flatåsen
 ■ Oddleiv Hjellum, 6800 Førde
 ■ Olav Stranna, 3760 Neslandsvatn

1	N	2	A	3	V	4	A	5	R	6	S	7	E	8	T	9	E
10	O	11	B	12	E	13	N	14	I	15	T	16	O	17	A	18	J
19	R	20	A	21	N	22	I	23	M	24	A	25	M	26	R	27	Ø
28	G	29	A	30	S	31	S	32	I	33	N	34	U	35	I	36	T
37	E	38	K	39	T	40	E	41	N	42	D	43	T	44	F	45	U
46	A	47	R	48	N	49	I	50	R	51	E	52	F	53	L	54	O
55	Ø	56	V	57	E	58	R	59	L	60	A	61	N	62	D	63	L
64	R	65	E	66	S	67	T	68	O	69	F	70	F	71	L	72	I
73	L	74	U	75	N	76	D	77	N	78	O	79	R	80	D	81	B
82	A	83	H	84	U	85	N	86	D	87	L	88	O	89	S	90	Y
91	N	92	E	93	T	94	O	95	J	96	U	97	R	98	A	99	E
100	D	101	R	102	U	103	K	104	N	105	E	106	R	107	M	108	E
109	S	110	S	111	I												

HISTORIEBOKPROSJEKTET: «AKSJON FRAMMØTE» – SEND BILDER!

Nei-demonstrasjon i 1994. Bildekomiteen til historiebokprosjektet vil gjerne ha bilder fra «Aksjon frammøte» i 1994.

FOTO: STANDPUNKT-ARKIV

Folkeavstemningen 28. november 1994 hadde en virkelig høy valgdeltakelse. Hele 88,9 prosent av de stemmeberettigete deltok. Og det var ikke tilfeldig. «Aksjon frammøte» var en kampanje drevet av Nei til EU for å få nei-folket til stemmeurnene og sikre legitimitet til avstemningen. Nei til EU visste at valgdeltakelsen kunne være så ymse i fylker med stort nei-flertall. Dette var en erfaring en hadde med seg fra 1972. Skulle det monne måtte alle nei-folkene komme seg til stemmelokalene. Det hjalp ikke med hjemmesittende nei-folk!

Regjeringen hadde lagt folkeavstemningen til en tid på året når det er som mest ufyselig og værhardt over det meste av landet. For å sikre flest mulige nei-stemmer ble alle nivå i Nei til EU mobilisert til en siste kampanje.

Bildekomiteen til historiebokprosjektet vil ha bilder fra det ganske land fra dette store organisatoriske løftet. Sitter du på noe? Send informasjon til bilder@neitileu.no. Husk navn på deg selv og telefonnummer – og litt forklaring rundt bildet; hvor, hvem er med og så videre.

Av Kristine Mollø-Christensen

Bildekomiteen til historiebokprosjektet

KORT & GODT

EU-kostnad må undersøkjast

■ Lars Løkke Rasmussen, den danske statsministeren, har underretta EU-kommisjonen at Danmark krev ein rabatt på EU-budsjetta på sju milliardar i neste budsjettperiode (2014-2020), noko som tilsvarar ein milliard i året.

– Det er ingen tvil om at Danmark kan spare mykje pengar på å velje ein EFTA-relasjon til

– Folkebevægelsen mod EU støttar statsministeren sitt krav. Men der er meir pengar å spare. Danmarks direkte tap på EU er på over 10 milliardar per år, seier Ditte Staun (biletet), talsperson for Folkebevægelsen.

EU-landa, på linje med Sveits og Noreg, slår ho fast.

Nye framlegg frå EU, til dømes EU-selskapskatt, kan føre til at den danske statskassa kan tape ytterlegare 12 milliardar per år, om det endar opp slik.

KALENDER

For mer informasjon om arrangementene, se neitleu.no/hva_skjer

Juni
26.-30. juni: Sommerpatrulje i Sør-Trøndelag.

Juli
4.-7. juli: Sommerpatrulje i Vestfold.

8.-14. juli: Sommerpatrulje i Oppland.

14.-17. juli: Ungdom mot EU inviterer til sommerleir på Lunde leirsted i Vestby i Akershus.

14.-17. juli: Sommarpatrulje i Sogn og Fjordane.

25.-30. juli: Sommerpatrulje i Nordland.

August
1.-7. august: Sommarpatrulje i Hordaland.

4. august: Stoffrist for Standpunkt 5-2011.

9.-14. august: Sommerpatrulje i Agder.

13.-18. august: Sommerpatrulje i Hedmark.

15.-20. august: Sommerpatrulje i Troms.

22.-28. august: Sommerpatrulje i Østfold, Oslo og Akershus.

September
9.-11. september: Stand på Dyrskun i Seljord.

22. september: Stoffrist for Standpunkt 6-2011.

Oktober
15.-16. oktober: Nei til EUs kvinnekonferanse. Hovudtema for konferansen er finanskrisa og korleis denne særleg påverkar kvinner sin situasjon.

22. oktober: Rådsmøte i Nei til EU

November
11.-13. november: Nei til EUs landsmøte på Rica Seilet hotell i Molde.

Desember
1. desember: Stoffrist for Standpunkt 1-2012.

Endepunkt

«Den siden som forsøker seg med triks og slagord vil tape»

THORBJØRN JAGLAND, Dagbladet 12. mars 1994.

PÅ SISTE

VIL HA REGULERING OG INNSYN:

Kjempar mot 15 000 lobbyistar

Yiorgos Vassalos frå organisasjonen Corporate Europe Observatory (CEO) arbeider for meir innsyn i EU og regulering av lobby-bransjen.

I tillegg til å arbeide for regulering av lobbybransjen, held CEO omvisingar i EU-kvartala i Brussel, der både EU-organa og hovudkontora til dei mektigaste lobbysekskapa vert viste fram. I slutten av mai var det 24 utsendingar frå Nei til EU som vart viste rundt.

– Vi er lobbyistar sjølv, vedgår Yiorgos Vassalos. – Men vi arbeider for å regulere lobbyismen og for at publikum skal få innsyn i det lobbybransjen driv med.

Likar ikkje lobbyisme-namnet
 Turen startar ved det såkalla «lobbyisme-treet», som vart planta utanfor EU-parlamentet av interesseorganisasjonen for lobbyistane, Society of European Affairs Professionals (SEAP), samt presidenten for EU-parlamentet og ordføraren i Brussel. Det er ein høveleg stad for treet, då 4500 lobbyistar har inngangsteikn som gjer at dei kan kome og gå som dei vil i EU-parlamentet. Treet skal markere det tette samkvetmet mellom lobbyistane og EU-systemet.

– Lobbyistane likar ikkje lobbyisme-namnet. Dei kallar seg sjølv til dømes «European Affairs Professionals», «Public Affairs Officials» eller liknande, påpeikar Vassalos.

15 000 lobbyistar
 EU-hovudstaden er arbeidsplass for rundt 15 000 lobbyistar, og 2600 interessegrupper har permanente kontor i Brussel. Brussel konkurrerer med Washington om å vere lobbyhovudstaden i verda. Men trass i eit stort byråkrati, med 38 000 tilsette i Kommisjonen, er EU heilt avhengige av lobby-industrien for å førebu lovframlegg.

– EU har ikkje apparat til å skaffe seg informasjonen dei treng, så difor er dei avhengige av lobbygruppene. EU tenkjer at dei kan få kunnskapen gratis frå lobbygruppene som publiserer studiar, seier Vassalos.
 – Og ei tankesmie, som slett

ikkje er EU-skeptisk, har kome fram til at 80 prosent av lovframlegga i EU har sitt opphav i interessegrupper.

Etiske køyrereglar
 – Vi ønskjer eit obligatorisk lobbyregister. No er registrering frivillig, og mange av byråa lét vere å registrere seg av omsyn til klientane sine ønske om anonymitet og diskresjon, seier Vassalos.

Han fortel at EU-parlamentet har vore for obligatorisk registrering, men at Kommisjonen har vore imot.

– Det finst ikkje etiske køyrereglar for EU-parlamentarikarane. Det er tillate for dei å ha ekstra-jobbar som kan skape interessekonfliktar, og det er inga regulering av kva slags arbeid dei kan ta seg når dei går ut av parlamentet.

– Etter store skandaler er ein tverrpolitisk komité no i gang med slike etiske køyrereglar. Vi i CEO ønskjer forbod mot ekstra-jobbar, og ønskjer karantenetid for parlamentarikarar som går av. Vi ønskjer også å regulere kor verdifulle gæver dei kan ta imot.

Kasta ut av lobby-kontor
 Vassalos ville vise delegasjonen frå Noreg hovudkvarteret for lobbyavdelingane til mange av dei store multinasjonale selskapa. Han tok med seg nordmennene inn gjennom svingdøra til resepsjonen, der plaketane over disken viste namnet på mange velkjende selskap. Ei securitasvakt greip raskt inn, låste svingdøra og truga med politiet om vi ikkje pella oss bort. Vassalos var noko overraska over at vi vart kasta ut. Han hadde tidlegare hatt omvisingar der utan problem.

– Men det har vore demonstrasjonar i regi av Via Campesina Bayer, som har kontor i dette bygget. Det er mogleg at dei er ekstra påpasselege etter det, seier han.

Av Sindre Humberset
sindre.humberset@neitleu.no

Omvising i EU-kvartala. Yiorgos Vassalos frå organisasjonen Corporate Europe Observatory (CEO) viser fram EU-parlamentbygget og lobbytreet som står i ei trafikkøyt rett ved inngangen. Trond Yngve Larsen, Vigdis Hobøl og Kjersti S. Hansen høyrer på.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

Plaketten ved lobbytreet, som vart planta i 2001 av interesseorganisasjonen til lobbyistane. Larsen, Vigdis Hobøl og Kjersti S. Hansen høyrer på.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

FAKTA

Lobbyisme i Brussel

- Omlag 15 000 lobbyistar (konsulentar, advokatar, multinasjonale selskap, NGO-ar) er baserte i Brussel og freistar å påverke lovgjevsprosessen i EU.
- Dei 2600 interessegruppene som har permanente kontor i Brussel er fordelte slik:

Europeiske næringsorganisasjonar (32%), konsulentar (20%), selskap (13%), NGO-ar (11%), nasjonale organisasjonar (10%), regionale representasjonar (6%), internasjonale organisasjonar (5%) og tenketankar (1%).
 Kjelde: Wikipedia

Neste Standpunkt
 Frist for innsendte bidrag til nummer 5-2011 er 4. august.